

DARBININKAS

LV NO. 79

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODIS - DECEMBER 4, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Protestai dėl lietuvių išdavimo plinta po visą kraštą

Dėl lietuvių jūrininko išdavimo akcija telegramom, demonstracijom, pareiškimais spaudoje ir televizijoje tebeplinta. Pareiškiami žinios, kiek jos mus yra pasiekusios iš atskirų vietų.

DEMONSTRACIJOS:

Pranešimu iš Bostono: demonstracijoje dalyvavo apie 2,000, reikalaujant perduoti teisimui nusikaltusius už žmogaus teisių deklaracijos sulaužymą. Sudarytas "Žmogaus teisių ginti komitetas", kuris piktus rengia visą savaitę prie pakrančių sargybos viršininko adm. Ellis būstinės. Seštadienį gruodžio 5 d. 1:30 val. vėl bus demonstracija. Bostono visos televizijos stotys ir spauda pakartotinai rodo buvusias šeštadienį demonstracijas. Vadovauja daugiausia jauni žmonės, ypačiai studentai. Laikraščiai deda vedamuosius (dalį spaudos skelbiame šio nr. antroje pusl. Red.).

Clevelande penktadienį buvo Lietuvių studentų sąjungos surengta demonstracija, kurioje buvo nešamas ir sudegintas karstas. Reikalauta adm. Ellis pasitraukimo.

Iš Chicago skambino: Chicago Tribune ir Sun and Times paskelbė vedamuosius. Pastarasis įsidėjo ir karikatūrą, kurioje jūrininkas iš laivo meta laisvės statulą. Demonstracija bus gruodžio 5.

PREZIDENTO VARDU:

Iš Philadelphia pranešė: JAV LB centro valdybos pirmininkui V. Volterui skambino Baltųjų Rūmų spec. asistentas George Bell, pranešdamas, kad prezidentas Nixonas labai susirūpinęs, liepęs įvykius iširti ir atsispręsti visą lietuvių visuomenę bei prašo apie tai pranešti spaudoje.

N. Y. Times gruodžio 3 pranešimu, Amerikos informacijos agentūra pavedė gruodžio 1 Amerikos Balsui 23 kalbom užtikrinti, kad lietuvių jūrininko išdavimas buvo "biurokratinio pakrikimo" padaras, jis nekeičia Amerikos politikos politinių pabėgėlių reikalu, ir kad išdavimo incidentas visų amerikiečių sutinkamas "su pasibaisėjimu".

Laikraštis užsiminė apie galimą Kongreso investigaciją.

Maoistai drasko Italų kompartiją

Roma. — Italijos studentų tarpe pasirodė labai stipri krautiniai radikalai grupė, kuriai komunistų partija jau tik pažiūros objektas. Toks pat reiškinys pastebėtas ir pačioje kompartijoje, kurią pradėjo ardyti Kinijos Mao Tse-tungo taktikos šalininkai. Toji grupė jau turi ir mėnesinį žurnalą II Manifesto. I tą pusę jau perbėgo keli kompartijos parlamento nariai, ten pradeda slinkti ir žemesnieji kompartijos pareigūnai. Susirūpinę tuo reiškiniais ne tik Romoje, bet ir Maskvoje.

— Amerikos kariai savanoriai, paruošti per kelis mėnesius paversti misijai atlikti, prieš keliolika dienų buvo nuskrudę helikopteriais į vieną belaisvių stovyklą netoli Hanojaus ten laikomų nelaisvėje Amerikos lakūnų parsivežti. Jų laukė didelis nusivylimas, nes stovyklą rado tuščią.

Prez. Nixonas pareiškė atsiprašymą lietuvių visuomenei

KONGRESE:

Redakcijai pasiekė raštas sen. Charles Percy ir kongresmano Edward Derwinski, kurie prašo valstybės sekretorių paaiškinti. Record American taip pat pranešė, kad Connecticut kongresmanas John S. Monagan prašė investigacijos.

JUNGTYNĖS TAUTOSE:

N. Y. Times gr. 2 pranešimu, J. Tautų aukštasis komisaras princas Aga Khan telegrama valstybės sekretoriui Rogers ir

žodžiu ambasadoriui Charles W. Yost priminė, kad J.V. pažeidė 951 konvenciją dėl pabėgėlių teisių. Laikraštis pastebėjo: "Konvencija draudžia valstybėm gražinti pabėgėlius į teritoriją, kur jų gyvybė ir laisvė yra pavojuje".

NEW YORKO SPAUDOJE IR TELEVIZIJOJE

N. Y. Times gr. 3 vėl vedamajame kritikavo pakrančių vadovybės pasiaiškinimus, kodėl jie išdavė, vadindamas jos motyvus "juokingais". Esą: kuo

daugiau aiškinasi, tuo giliau skęsta. Baltųjų Rūmų spaudos sekretoriaus Zieglerio pareiškimą, kad tai buvusi "sprendimo klaida", taip pat kritikavo. Esą: tai daugiau nei klaida ir nei individualinė tragedija. Tai buvęs Zenevos sutarties 33 straipsnio, ir begėdiškas Amerikos garbės ir tradicijų pažeidimas.

Daily News gruodžio 2, vertindamas prezidento įsakymą iširti per 48 valandas, sako, kad tai atsiliepiamas į visos val-

tybės plotu reiškiamus protestus prieš sukludytą pabėgimą. Žiūri skeptiškai, ar valstybės ir transporto departamentų raportas galės būti per porą dienų. Laikraštis vedamųjų puslapy įsidėjo Vigilant paveikslą su vėliava, kurioje įrašyta: "Lithuanian Defector".

Televizijoje kasdien vienas ar kitas kanalas kalba apie išdavimą, ypačiai gausiai penktas. Buvo perduoti pasikalbėjimai su R. Keziu, A. Mažeika.

Banga tebeina, ir ji vargiai atslugs, iki bus sulaukta sprendimo.

TOBULESNIŲ TAISYKLIŲ NEUZTEKS, NUBAUSTINI KALTININKAI

Pasakodami pasakėles, tie du admirolai gelbsti savo kailį

riuos tuojau atidavė laivo vadovybei. Nemanytina, kad šokdamas per 10-12 pėdų pločio vandens juostą jis būtų pasiėmęs kokių priemonių tariamai pavogtiems pinigams paslėpti.

Iš surinktos medžiagos ir pareiškto prezidentui Nixonui paaiškėjo, kad išduotas jūrininkas yra Simas Kudirka, ne Gruzdė, kaip buvo anksčiau mums pranešta. Apie tai paskelbė N. Y. Times gruodžio 3 d.

Jeigu jis juos turėjo, tai galėjo turėti tik savo kišenėse ar užantyje paslėpęs. Juk nebuvo nieko lengvesnio tam sovietinio laivo kapitono skundui patikrinti — reikėjo tik padaryti kratą visuose Gruzdės atsineštuose daiktuose ir drabužiuose, kuriais jis buvo apsivikęs. Mes manome, kad tokia kratą būtinai reikalinga saugumo sumetimais, nes ant laivo gali užsokti ne tik prieglaudos iškodamas politinis pabėgėlis, bet ir prieš pasijusts sabotažininkas, laivui susprogdinti. Jeigu kratas nebuvo padarytas, kuo sunku patikėti, tai visi Gruzdės

VEL KALBA ADMIROLAS

Antra, admirolas Bender dar pasakojo spaudai, kad jūrininkas (Gruzdė) susilpnino savo šansus gauti prieglaudą dar ir todėl, kad nuo sovietiško laivo nušoko tiesiai ant "Vigilant", o ne į vandenį, kaip buvęs sakęs patarys. Jeigu jis būtų iš vandens ištrauktas, nebūtų buvę kliūčių suteikti jam pabėgėlio prieglaudą. "Tokioms aplinkybėms esant, į Coast Guard apygardos viršininkas nusprendė, kad bus protinga ir tinkama, jei nebus leista panaudoti mūsų laivą pabėgimo įrankiu, todėl atbėgėlis buvo gražintas" — kalba adm. Bender.

MES ATSAKOM

Šitas argumentas yra toks pat kabinimasis už šiaudą, kaip ir pirmasis. Ir vienas ir kitas yra melagingas išsisukinėjimas bandant savo kailį išgelbėti. Abudu admirolai suteršė Amerikos kario garbę ir išniekino Amerikos laisvės vėliavą. Jie apvyklė tuos, kurie pasirašė jų

paskyrimą pareigoms, nes jie pasirodė tų pareigų neverti.

Iš valstybės departamento yra pasakyta, kad instrukcijos tokiems reikalams tvarkyti nėra labai tobulos, bet ten esąs aiškus įsakymas, kad su politinių pabėgėlių susidūręs Amerikos pareigūnas turi tuojau siekti patarimų ir nurodymų aukščiau. Ir Gruzdės reikalas būtų buvęs visai kitaip sutvarkytas, jeigu valstybės departamentas būtų aiškiai ir pilnai painformuotas apie visas aplinkybes. Taip liudija oficialus valst. departamento kalbėtojas Robert McCloskey.

Mums negali užtekti taisyklių patobulinimo, kad atiteityje taip neatsitiktų, mes reikalaujame, kad šio įvykio kaltininkai būtų atitinkamai nubausti, nes to reikalauja teisingumas.

Per Mėnulio naktį mėnuleigis neveiks

Sovietų automatinės stoties "Luna-17" nuvežtas ant Mėnulio robotas-vežimėlis "Lunochod-1" baigė pirmąjį tyrinėjimų etapą ir, paruošus Mėnulio nakties režimui, pastatytas į reikiamą padėtį.

"Luna-17" ir tas robotas yra nutupdyti Lietų jūroje, kur lapkričio 24 prasidėjo Mėnulio naktis, pasibaigianti gruodžio 8. Tas robotas varomas baterijomis, kurias prikrauna Saulės energija, todėl nakties metu baterijos negalės tos energijos prisikaupti. Todėl ir roboto veikla sustabdyta. Dar nežinoma, ar robotas galės toliau veikti, nes neaišku, ar po 14 dienų jo baterijos dar bus gyvos. Jos dabar uždegtos tam reikalui padaryta plokštė.

Lietuvos spaudoje tas savaeigis aparatas "Lunochod-1" pakrikštytas mėnuleigiu. Nieko nesakoma, ką per Mėnulio naktį darys "Luna-17".

Tarnybos amžius

Daugumos JAV didžiųjų korporacijų ir bankų vadovų amžius dabar sukasi apie 50 metų. Pastaruoju metu jau apsiprasta, kad jie turi visai pasitraukti 65 metų amžiaus sulaukę.

Bet kongrese dar yra tokių senatorių ir atstovų rūmų narių, kurių amžius artėja prie 80 metų ir jie vis dar tebeveda svarbioms komisijoms. Daroma įvairių žygių, kad tokie patsėję kongreso nariai sušiprastų tinkamu laiku savo vietas užleisti jaunesniems.

Pravoslavų bažnyčios galvų telegramos dėl lietuvių jūrininko išdavimo

Novoe russkoe slovo gruodžio 1 paskelbė telegramas, kurias lapkričio 27 dieną pasiuntė prezidentui Nixonui Amerikos rusų pravoslavų Bažnyčios mitropolitas Filaretas ir mitropolitas Irinejus.

"Mūsų Bažnyčios nariai — rašo mitropolitas Filaretas — yra sujaudinti žinios, kad adm. Ellis isakė išduoti radistą Simą, kuris prašė politinės globos Jungtinėse Valstybėse. Žiaurumas, kaip sovietų jūrininkai su juo elgėsi net ant Vigilant denio, jau savaime liudija apie kankinio mirtį, kuri laukia jo sugražinto į sovietinę teritoriją. Lig šiol Jungtinės Valstybės ir kiti civilizuoti kraštai laisvajame pasaulyje bėgliam duodavo globą. Mes protestuojame prieš admirolą Ellis veiksmus ir pagarbiai prašome jus, pone prezidentė, duoti atitinkamom įstaigom nurodymus, kurie ateity apdraustų politinių bėglių laisvę."

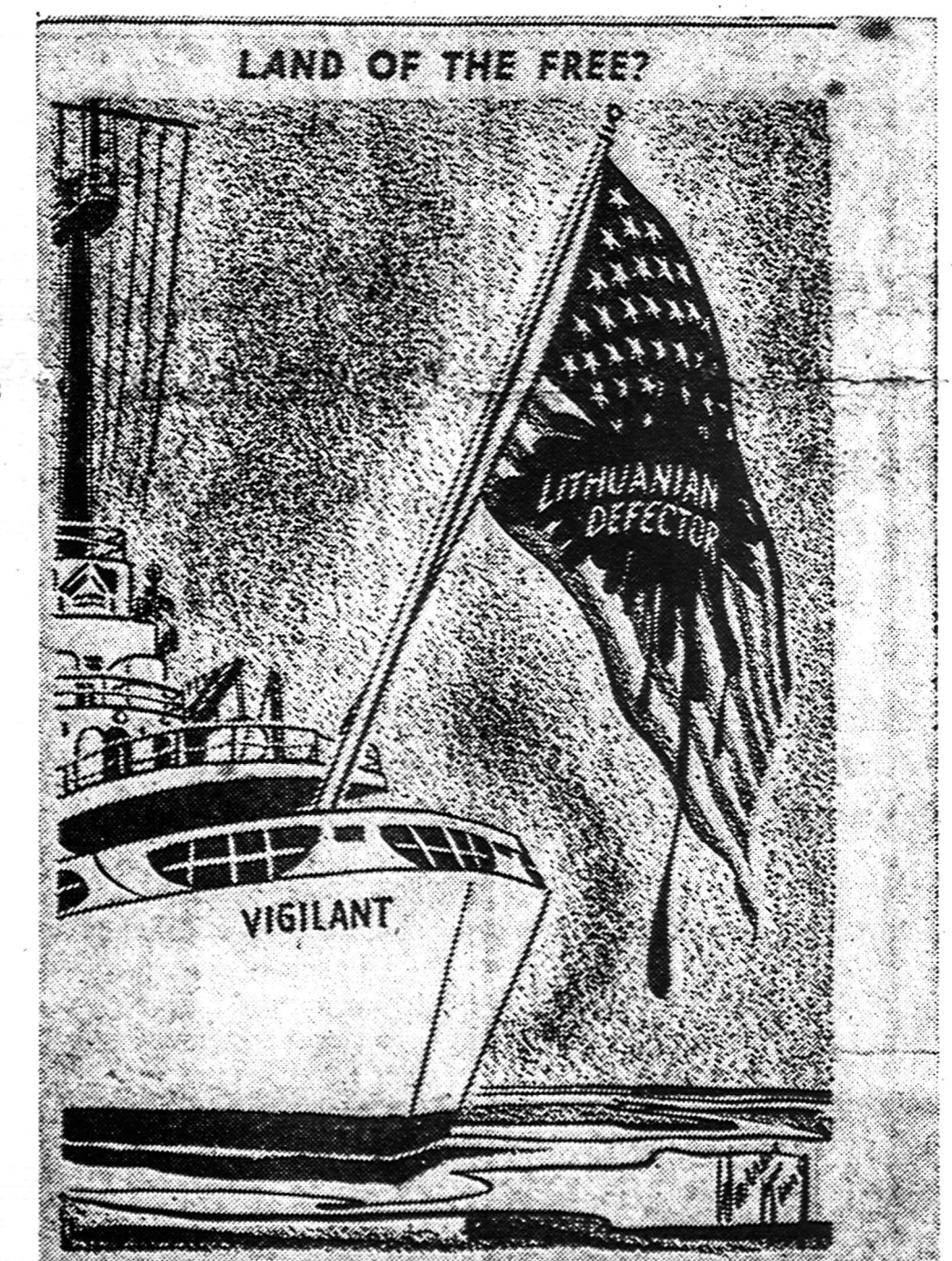
"Pone prezidentė, — kreipiasi mitropolitas Irinejus — su giliu pasipiktinimu aš patyriau iš spaudos apie incidentą, įvykusi pirmadienį lapkričio 23 netoli Martha's Vineyard salos, Massachusetts, JAV teritorijoje vandenynse. Šis incidentas

tas liečia nesėkmingą sovietinio jūrininko Simo mėginimą gauti globą mūsų šalyje.

Man vaizduojasi, kad JAV vyriausybė, pasirašiusi Zenevos konvenciją 1951 m. pabėgėlių reikalui, išpareigojo duoti globą tiems, kas jos prašo ir kieno gyvybė ir laisvė yra pavojuje jų pačių šalyje. O betgi žmogus, ant kelių maldavęs pagalbos ir laisvės ir kurio gyvybei aiškiai grėsė pavojus, priešvarta buvo gražintas bedieviskai valdžiai, kuri čia dar syki įrodė savo visišką žmogaus vertės nepaisymą, žiauriai sumušdama šį žmogų amerikiečių jūrininkų akivaizdoje. Šis žmogus tapo neleistino sovietinės realybės nesuvokimo auka.

Dabar, kai jau tai įvyko, mes galime tik maldauti Visagali Dievą, kad jis šiam nelaimingajam, prašiusiam mūsų pagalbos, suteiktų dvasios jėgų, būtinų pakelti tam, kas jo laukia, ir kad jis atleistų mums, mūsų nusikaltimą.

Vardan Amerikos demokratijos moralinių ir dvasinių vertybių aš laikau savo pareigą savuoju vardu ir vardu mano gnomųjų pagarbiai prašyti jus, pone prezidentė, imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų išvengta panašių baisių incidentų."

New Yorko dienraštis Daily News gruodžio 2 šalia vedamojo įsidėjo ir šį piešinį.

LAIŠKAS AMERIKIEČIAM

Šį angliškai rašytą laišką iškirpkite iš laikraščio ar perrašykite ir pasiųskite JAV prezidentui Nixonui, savo senato-

riam, kongresmanam, savo miesto laikraščiui, žurnalui, radijo stotim.

The placid seas of Martha's Vineyard were pierced with cries — "Oh God, help me, help me," as the son of Lithuania pleaded. Mesmerized eyes followed the captors as they sought him out and with barbaric ferocity, returned him to the depths of tyranny. Too late Simas, we can no longer reach out to help you. But if you still live, do not despair... do not despair for you have helped us to rededicate ourselves and we raise our voice in anger and take pen in hand, to do war with Goliath. These deepfelt sentiments are expressed by every human being who values life and freedom. We pledge our efforts to aid your brothers

in captivity and to voice the anguish of your fatherland. And last of all, Simas, your pleas have not fallen on barren soil. They have challenged America to recommit herself to the principles on which her very foundation rests. They have alerted her people to the menace from which you fled. They have reunited a historic bond between this new world and the nation which gave you birth. This rekindled tie will serve to light the way that freedom-loving men will travel. Perhaps, Simas, your foreshadow David, and your piercing cry was the shot of Goliath's fall.

A Concerned American of Lithuanian Descent

Dalis demonstruotojų New York Times Square lapkričio 28. Nuotr. R. Kisieliū

Amerikiečių spauda apie lietuvių jūrininko išdavimą

Informacijos apie išdavimą amerikiečių spaudoje pasirodė anksčiau. Vertinimas atėjo tik po savaitės nuo išdavimo, po demonstracijų New Yorke, Bostone, Clevelande, Chicagoje ir kt.

Kas mėginta pasakyti tik pusę lūpų kaip apie vietinės reikšmės įvykį, po demonstracijų staiga virto didele visos Amerikos garbės bei prestižo problema.

Pirmiausia tenka minėti New Yorko laikraščius vertinimus. N. Y. Times po plačios informacijos sekmadienio, lapkričio 29 nr. pirmadienio nr. davė vedamąjį. Vedamuoju atsiliepė tą patį dieną ir Daily News, ir N. Y. Post.

N.Y. Times — Laisvo žmogaus žemė

Sovietinio jūrininko prievartinis pašalinimas iš Jungtinių Valstybių pakrančių sargybos laivo, padedant jo pareigūnams amerikiečiams, yra tikrai vienas iš negarbingiausių incidentų, kurie kada nors įvyko laive po Amerikos vėliava. Tai pasityčiojimas iš Amerikos tradicijos suteikti politinį azylį, ir tai gali būti Zenevos konvencijos pabėgėlių reikalų pažeidimas.

Jūrininkas, kilimo lietuvis, siekė globos pakrančių sargybos kutery Vigilant tuo metu, kai buvo deramasi su Sovietų žvejybos laivu Amerikos vandenynė prie Martha's Vineyard. Trumpai susikand, kas ten nutiko per dešimties valandų tarpą, yra tai, kad Vigilant tapo pasipriešinimo Sovietų jūrininkams atvykti i kuteri, ištempti bėgli iš vietos, kur jis buvo pasislėpęs, pirmu iki šamones netekimo akivaizdoje amerikiečių stebėtojų ir pagaliau išsibėginti jį atgal i sovietinį laivą viena iš Amerikos laivo valčių.

"Paaishkinimas", kurį davė pakrančių sargybos atstovas, buvo beveik tiek pat nepaprastas kaip ir pats incidentas. Jis sakė, kad sprendimas grąžinti lietuvių buvo padarytas, "atsižvelgiant i opumą tarptautinių pasikalbėjimų dėl žvejybos problemų". Tie pasikalbėjimai — tėsė jis — "galėjo at-

sidurti pavojuje kitaip pasielgtus". Pakrančių sargybai, žodžiu, valstybės įsipareigojimai tiem, kurie žvejoja plekšnes, yra svarbesni už bet kokius įsipareigojimus žmogui, siekiančiam saugumo ir laisvės Amerikos laive.

Tikrasis paaishkinimas yra tiesiai aukštųjų pareigūnų baiktus kvailumas, palydimas, gal būt, apatijos. Žala yra padaryta; dabar nėra imanoma išgelbėti lietuvių, kuris tikėjo pagrįstai, atsižvelgdamas i istoriją ir tradicijas, kad jis bus saugus syki jau pakliuvęs i Amerikos laivą. Kas privalu dabar, tai imtis akcijos, kad būtų apsidrausta nuo tokios netikimos įvykių eigos pasikartojimo.

Si valstybė skyrė dešimtis tūkstančių gyvybių ir šimtus milijonų dolerių pasipriešinti komunistų tiranijai. Bėgliai i totalistinio režimo mieliai priimami i daugelio pasaulio dalių. Bėgliai pakartotinai imasi rizikingų žygių bėgti, kad užsitikrintų saugumą Jungtinėse Valstybėse.

Vyriausybė skubiai turėtų pašaukti atsakomybės visus šiam epizode atsakinguosius, ir greita Kongreso investigacija galėtų būti paveiki priemonė prieš — kada nors — Vigilant aferos pasikartojimą.

Daily News — Gėdingas smurtas

Nėra kito žodžio aprašyti sujukusiam (jelly-spined) veiksmam Amerikos pareigūnų, kurie pereitę savaitę grąžino lietuvių kilimo jūrininką rusam — po to, kai jis padarė desperatišką suolį iš sovietinio žvejybos laivo i laisvę, i pakrančių sargybos laivą.

Detalės aiškėja pamažu, ir su kiekvieno pasirodymu šis epizodas darosi vis negarbingesnis.

Dabar pasirodo, kad rusam buvo bėglys ne tik atiduotas, bet buvo rusam leista ateiti i kuteri Vigilant ir daužyti nelaimingą vergą, o tuo tarpu amerikiečiai ignoravo jo maldavimus azylio.

Faktas, kad Sovietų laivas buvo pririštas prie kuterio demantis dėl žvejybos taisyklių, negali jokiū būdu pateisinti pakrančių sargybos ir valstybės departamento nežmoniško sprendimo. Ar žuvų kvotos yra svarbesnės už žmogaus vertę ir laisvę?

Kongresas ar (ir) Nixono vyriausybė turėtų tuojau ištirti šį visą fiasco iki dugno. Iškilmingas įsipareigojimas sutartimi, gal būt, yra pažeistas; JAV garbė ir tradicijos tikrai yra sutryptos.

Atsakingieji asmens turėtų būti surasti ir pasmerkti tokiam pažeminimui, kokį jie padarė savo kraštui.

New Yorko Post — Atgal, iš kur atvyko

Maža ką gali padaryti Jungtinės Valstybės, kad išlaisvintų pavergtų tautų aukas, atsidūrusias žabanguose. Bet gali tauriai vykdyti azylio teisę, kad išgelbėtų tuos, kurie ištūksta iš jų rankų pas mus. Tokis vykas buvo lietuvis jūrininkas, vardu Simas, kuris peršoko 10 pėdų tarpą nuo Sovietų žvejybos laivo i J.V. pakrančių sargybos laivo denį mylia nuo Martha's Vineyard.

Pasilieka miglotas daugelis diplomatinis plonybių, kuriom jis buvo prievarta grąžintas i žvejų laivą, padedant pakrančių sargybos pareigūnams (ir, kaip praneša, Washingtono aukštojom istaigom, kurių buvo atsiklausta). Bet svarbiausi faktai yra aiškūs. Žmogus desperatiškai maldavo globos Miss Liberty šalyje ir buvo žiauriai atmetas. Jam nėra vietos šalyje, kur antikomunistinės reto-

rikos yra tokis didelis perteklius. Kas padarė klaidą ar tiesiog neparodė rūpestio?

Išdavimo epizodai Bostono ir New Yorko spaudo informacijoje

Skaitytojų dėka mus pasiekę Bostono laikraščiai, o taip pat New Yorko nušviečia detaliau atskirus išdavimo epizodus ir iškelia kontroversiją dėl to, kas yra svarbiausi išdavimo kaltininkai.

Boston Herald Traveler (gautas A.M. dėka) lapkričio 25 ir 26, Boston Globe (gautas A.M. dėka) lapkr. 26, Record American (gautas D.J., A.M., A.T. dėka) lapkričio 27, o taip pat N. Y. Times lapkričio 29, gruodžio 2, Daily News gruodžio 2 atskirus epizodus nušviečia, remdamiesi pakrančių sargybos viršininko adm. Chester M. Bender (Washington), sargybos pirmo distrikto viršininko adm. William B. Ellis (Boston), valstybės departamento atstovo Robert McCloskey pareiškimais ir ypačiai pareiškimais Robert Brieze, kuris buvo įvykio liudininkas ir labiausiai išvilko aikštėn visą išdavimo aferą.

Robert Brieze

LIUDININKAS BRIEZE:

Record American sako, kad Robert Brieze dalyvavo derybose su Sovietais dėl žvejybos kaip vienas iš penkių Amerikos delegacijoje. Jis yra jūrinio maisto gamintojų sąjungos prezidentas ir atstovauja 105 laivų savininkams — 49 metų, latvis, kurio tėvai, brolis ir sesuo 1941 iš Latvijos buvo deportuoti ir deportacijoje mirė. Jis išbėgo i Vakarus karą pabaigoje.

Pagal jo liudijimą DERYBOS IR PO JŲ: Record American plačiai duoda jo liudijimus. Esą amerikiečių delegacija atvyko i Sovietų laivą 10:30 val. Buvo va-

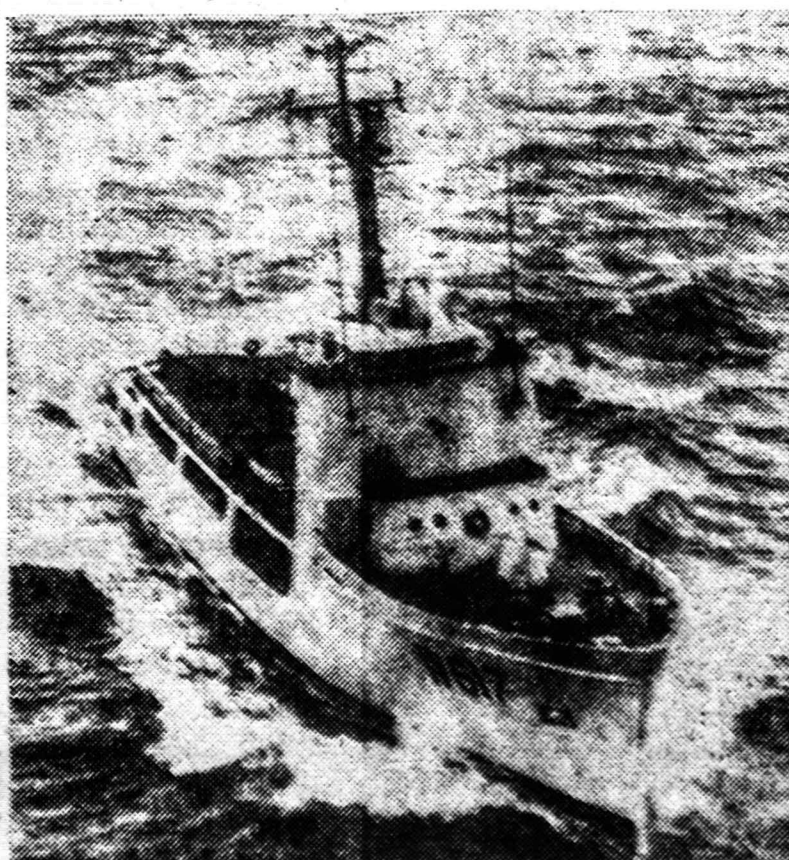
šės. Paskui derybos porą valandų. Paskui vėl vaisės. Ketvirtą valandą delegacija grįžusi i amerikiečių kuteri. Buvo numatyta, kad laivas išplauks 4 val. i New Bedford. Bet pakrančių sargybos viršininkas pakvietė rusų delegaciją aplankyti jo laivą. Brieze, matydamas, kad rusų delegacijos pirmininkas bei vertėjas i kiti nariai iš laivo nesitraukia, vieną iš sargybos pareigūnų paklausė, kodėl negrįžtama i New Bedford. Pareigūnas pasakė, kad laive esąs rusas, kuris prašo politinio azylio.

Mes mėginome — sako Brieze — pasiekti pakrančių sargybos viršininką ir išaiškinti, kad jis atsižvelgtų i žmogaus teises, nes jis yra Amerikos vandenynė ir Amerikos nuosavybėje. Aš sakiau jam, kad bėgio grąžinimas reiškia jam mirtį.

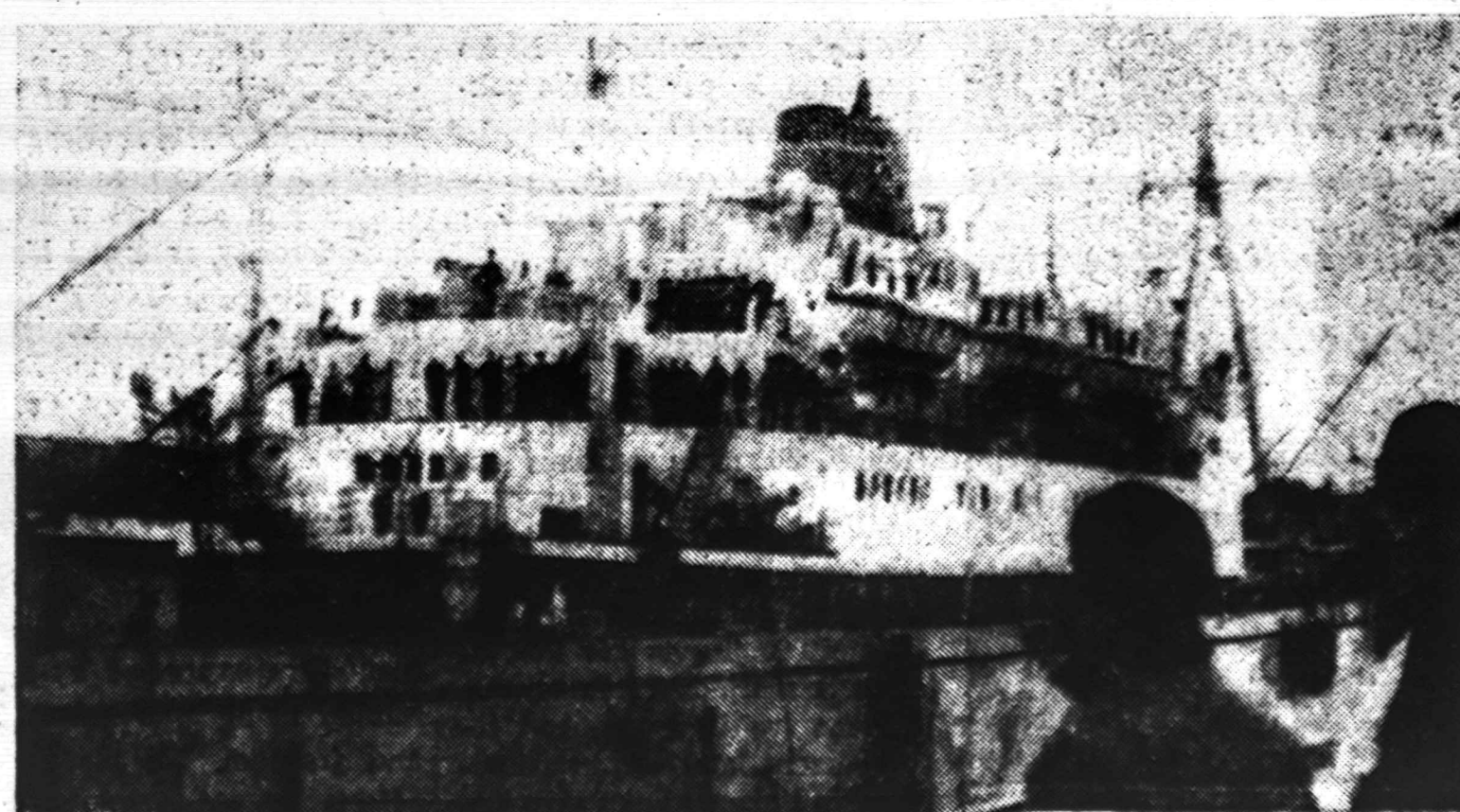
Buvęs sumišimas. Praėjo 8 valandos. Manau, sako Brieze, sargyba mėgė išsiaiškinti kas daryti. Tuo tarpu Brieze ir kiti derybų dalyviai buvo nuvesti i kapitono kajutę, ir jiems pasakyta iš ten neįsiti.

PAGALBOS SAUKSMAS:

Mes negalėjome matyti, kas paskiau įvyko, bet mes galėjome girdėti žmogų šaukiantį pagalbos... Visi laikraščiai rašo, kaip įleisti sovietų jūrininkai daugė, spardė bėgli, kaip jis puolęs ant kelių šaukė: "O Dieve, gelbėk mane"; kaip jis iš-

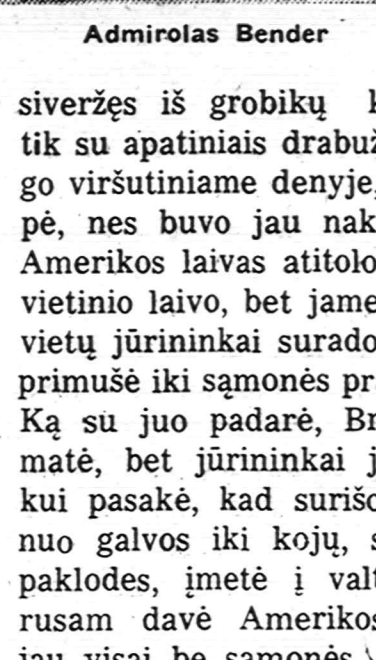
Pakrančių apsaugos laivas Vigilant

Sovietų laivas — Sovietskaja Litva, iš kurio buvo išsėkęs S. Gruzdė.

Rear admiralas Ellis

Admiralas Bender

siveržęs iš grobių kruvinas, tik su apatiniais drabužiais dingo viršutiniame denyje, pasislėpė, nes buvo jau naktis; kaip Amerikos laivas atitolo nuo sovietinio laivo, bet jame likę sovietų jūrininkai surado bėgli ir primušė iki šamones praradimo. Ką su juo padarė, Brieze nematė, bet jūrininkai jam pasakė, kad surišo virvėn nuo galvos iki kojų, susuko i paklodes, imetė i valtį, kurią rusam davė Amerikos laivas, jau visai be šamones, dar valtyje daužė ir, lydimi amerikiečių, pristatė i sovietinį laivą. Tai buvo jau apie vidurnaktį.

PAKRANČIŲ SARGYBOS VIRŠININKO ROLĖ IŠDAVIME:

Boston Globe antraštė "Admiralas atsakingas už azylio paimeimą" kartoją kapit. Fletcher Brown, pakrančių sargybos pirmo distrikto štabo viršininko, pareiškimą, kad "galutinį sprendimą padarė įsiai su adm. W. B. Ellis, distrikto viršininku". Kap. Brown ir adm. Ellis turėjė tiesioginį ryšį su kuterio Vigilant kapitono derantis su sovietais dėl bėgio.

N. Y. Times gruodžio 1: Pakrančių sargybos atstovas tvirtino, kad sprendimą grąžinti bėgli įsakė vykdyti pirmo distrikto viršininkas adm. W. B. Ellis.

Daily News gruodžio 1: Adm. Chester R. Bender, pakrančių sargybos viršininkas (Washington) sakė, kad Ellis, "nepasitares su valstybės departamentu ar kitom valdžios istaigom Washington, įsakė kuteriui vyką grąžinti".

VALSTYBĖS DEPARTAMENTO ROLĖ:

Daily News gr. 1: Kap. F. Brown pareiškė: "Mes nurodėme valstybės departamentui apie galimą padėties konfliktą. Iš valstybės departamentu nebuvo jokio atsakymo".

Boston Herald Traveler: "Valstybės departm. atsisakė intervenuoti, kaip pakrančių viršininkas informavo. Tačiau kitas šaltinis — rašo tas pats laikraštis — pranešė, kad tarp valstybės departamento ir Vigilant pareigūnų buvo pasikalbėjimas. Buvo sugestija — bet ne įsakymas — sakė šis šaltinis, kad susidurė draugiški santykiai nebūtų statomi i pavojų azylio suteikimu".

Record American lapkričio 27: "Valstybės departamento atstovas vakar vakarą (lapkričio 26) Red.) sakė, kad pirmadienį buvo susirūšta tris kartus dėl pabėgimo. Pirmas apie 3:30 pp. pranešė apie galimą pabėgimą; antras apie 5 pp. pranešė nieko naujo neįvykus; trečias pranešė apie įvykusi pabėgimą, bet kad sovietinis jūrininkas grąžintas i laivą". Laikraštis čia pat priduria: "Pagal Brieze jūrininkas iš tikrųjų nebuvo grąžintas iki vidurnakčio".

N. Y. Times lapkr. 29: Pakrančių sargybos atstovas sa-

(nukelta i 3 psl.)

SPARTA — Rašomos mašinėlės iv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, iv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 767-0055.

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvis advokatas — 87-26 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MAket 2-5172. Paruosiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška stuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant stuntinius ir užsakant kitas dovanas i Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5983.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, SF 2-4329. Papigintom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom i namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir salikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus i Europą. Užeikite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir i kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radiojototi. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 823-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 346-5454-9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite ar užeikite:

LITAS SERVICE CORPORATION

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 212-847-5522

arba
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799

LITAS SERVICE CORPORATION
patarnauja nekiln. turto pirkimo-pardavimo reikaluose.

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straiptus ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai
sugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kankinio kraujas

Kankinių yra ir dabar. Yra jų tarp lietuvių.

Kankiniai yra nukankintieji už tikėjimą į Dievą. Kankiniai yra nukankintieji už tikėjimą į Iėją.

Kankinių eilėn tenka priskirti ir lietuvių jūrininką, kuris tikėjo į žmogaus Laisvės idėją.

*

Kankinio aureolė nėra populiari mūsų laikais. Kankinius dėl idėjos, dėl principo apšaukia atitrūkusiais nuo gyvenimo, nerealiais užsispyrėliais, nemokančiais prisitaikyti prie aplinkybių ir ištraukti iš jų kiek galima naudos.

O betgi tie, kurie kankinius taip apšaukia; kurie juos net kankinimam išduoda, gyvenime išsilaiko ar net pusiausvyrą atgauna jų kankinių kancios ir kraujo dėka.

Kankinio likimas supurto sąžinę tų, kurie yra nusižeminę prieš neteisę. Praveria akis tiems, kurie buvo įtikinti, kad tikrasis kelias į laimę yra opor-tunizmas, prisitaikymas.

*

Lietuvos laisvės kovotojų (partizanų) auka giliai paveikė pačius lietuvius. Iš to poveikio kilo ir visą dešimtmetį trukio išeivijoje partizanų kultas.

Bet ši laisvės kovotojų auka nepaveikė Amerikos. Apie ją buvo tyloma. Ameriką sukrėtė dabar lietuvių kankinio auka. Sukrėtė jei ne sąžinės dėl kaltės pajautimo, tai sukrėtė savisaugos instinkta.

Instinktyviai turėjo pajusti, kad įtikinėjimas apie bolševikų sužmonešėjimą yra užsilūliavimas. Pamatė, kokis žvėriškas tebėra tas, su kuriuo amerikietis nori prekiauti, sugyventi ir bičiulautis. Pamatė, kad ta bičiulystė yra kaip Odisėjaus ir Polifemo, kurs pažadėjo Odisėjui didžiąją dovaną — suėsti jį paskutinį.

Iš kitos pusės amerikiečiai

pamatė, kokių bukapročių ar apsilėdžių valstybinės pareigos supratime yra tame biurokratiname aparate, kuris yra skirtas Amerikai saugoti ir Amerikos užsienio politikai tvarkyti.

Lietuvio kankinio likimas sukrėtė Amerikos opinią ir vyriausybę. Gal tai paskatins apvalyti savo įstaigas nuo tokių biurokratų, kurie rengia Amerikai Polifemo dovaną — suėsti ją paskutinę.

O dėl paties jūrininko, kuris Amerikos atiduotas kankinimam, teisingas yra mitropolitito Irinejaus žodis: belieka maldauti Visagali Dievą, kad jis atleistų mums mūsų nusikaltimą.

Mirė ar numarintas?

Atkreiptina dėmesio į laikraščio žinutę: "Sis ruduo okupuotos Lietuvos lituanistams mokslininkams labai nelaimingas. Neseniai pranešėm apie Jurgio Lebedžio ir Juozo Senkaus mirtis, kai vėl reikia apgailestauti Jono Kazlausko ir Kazio Umbraso netekimą."

Žinutė priduria, kad Jonas Kazlauskas 1954 baigė Vilniaus un-tą, 1967 isigijo filologijos daktaro laipsnį ir profesoriavo Vilniaus universitete. Jis buvo Baltistikos žurnalo įkūrėjas ir atsakomasis redaktorius. Kazys Umbrasas 1943 baigė Vilniaus universitete lietuvių literatūros studijas. Buvo filologijos mokslo kandidatas, literatūros kritikas.

Dėl Umbraso neturim čia jokių papildomų žinių. Dėl prof. Kazlausko — Europoj buvo gauta žinių, kad prof. Kazlauskas buvo suimtas, išvežtas į Rusiją ir netoli Maskvos iškistas į bepročių namus. Per porą savaitių jis turėjo būti ten likviduotas.

Jei žinia yra tikra, J. Kazlauskas bus atsidūręs eilėje tų intelektualų, kuriuos Sovietai laužo arba koncentracijos lageriuose, arba bepročių namuose, arba MVD kameroje.

Nauja lietuvių knyga apie liturgijos atnaujinimą

Siomis dienomis išsiuntinėjama prenumeratoriam tik ką atspausdinta "Krikščionis Gyvenime" serijos išleistoji knyga dr. Stasio Zilio "Gyvoji liturgija". Tai tikro šios srities žinovo veikalas. Šilto skaitytojų prieš porą metų sutiktas "Gyvenimo šaltinių" autorius šiame naujame savo veikalame jam būdingu lengvu stiliumi pateikia brandžias, tiesiog patį Bažnyčios dvasia alsuojančias, mintis vienu aktualiausių labiausiai visus palietusių ir tebeliečiančių klausimų po II Vatikano Susirinkimo.

Dedame ištrauką iš tos knygos skyriaus "Liturgijos atnaujinimas" (158-160 psl.).

Tikinčiųjų parengimas. Kūnigas ne tik vykdo liturgiją ar vadovauja, bet ir su ja supažindina tikinčiuosius, kad liturgija taptų jų veikimo šaltinis ir viršūnė. Tai įvyks, kai tikintieji supras liturgijos prigimtį, esmę, ženklus ir kai liturgiją jie pamils. Čia daug padės liturginiai pamokslai, trumpos pastabos liturginių apeigų metu, pritaikyta literatūra ir įvairios kitos priemonės. Veiklesni parapijos nariai galėtų būti parengiami ypatinguose kursuose; jaunimas — vasaros stovyklose, vaikai — mokyklose.

Vertimai į gimtąją kalbą. Gal tikintieji labiausiai nustebo, kai jie išgirdo mišias laikant lietuviškai. Daugelis išsigan-

"Kur eina ta mūsų 'lotynų' Bažnyčia?"

Kristus nekalbėjo lotyniškai. Ką tik gimusi Bažnyčia naudojo aramųjų kalbą, kuri ir šiandien gyvuoja asirų apeigynė. Pirmosiose bažnytinėse bendruomenėse vyravo graikų kalba, kuria kalbėjo tų vietų žmonės. Tik ketvirtame šimtameje, Romoje, imta naudoti lotynų kalbą, nes tikintieji čia taip kalbėjo.

Lotynų kalba nėra sandari, nė liturgijos dalis. Romos Bažnyčioje ji buvo vienas išorinės vienybės raiščių. Tačiau visi žino, kad ji kludė tikintiesiems veikliai dalyvauti pamaldybėje. "Taip...yra su kalba; jei nekalbėsime suprantama šneka, kaipgi bus žinoma, ką sakote? Juk jūs kalbėsitė lyg į orą... Taigi, jei aš nežinotų žodžio prasmės, būsiu tam, kuriam kalbu, svetimšalis... Nes jei aš melsčiaus nesuprantama kalba, mano dvasia melsis, bet mano protas yra be vaisiaus. Tai kaipgi? Aš melsiuos dvasia, bet melsiuos ir protu; giesdusiu dvasia, giesdusiu ir protu. Kitaip, jei garbintumei dvasia, kaipgi tas, kuris yra bemokslis vietoje, pasakys Amen prie tavo garbinimo? nes jis nežino, ką sakai. Tu, tiesa, gerai dėkoji, bet kitas nėra pagerinamas." (1 Kor. 14, 9-17.)

Stai kur eina "lotynų" Bažnyčia! Ji siekia, kad krikščionys sąmoningai pasakytų savo Amen, kad kunigai nekalbėtų

"lyg į orą", kad tikintieji pamaldose nesijautų svetimšaliai, kad jie geriau pažintų tikėjimą, o jų dvasia ir valia sustiprėtų. Žodžiu, Bažnyčia siekia, kad jos liturgijoje dalyvaujantieji tikintieji šventėtų.

Čia susiduriame su didele sunkenybe: parengti deramus liturginių tekstų vertimus į gimtąją kalbą. 1965 metais įvykusio vertėjų suvažiavimo Romoje kalbėtojai skundėsi, kaip sunku esą išversti liturginius tekstus: trūksta sakralinių sąvokų, kai kurių kalbų gramatika esanti giliai skirtinga nuo lotyniškosios, vertėjai neturi didesnės patirties... Antra vertus, uždaviny esąs didelis, bet būtina reikalingas: tekstai gimtąja kalba padėsia ne tik tikintiesiems, bet būsią patios Bažnyčios balsas. Nors suvažiavimo dalyviai išreiškė asmenišką patirtį, tačiau jų mintys ne vienas gali būti naudingos, ypač kad jos atsispindėjo ir Šventojo Tėvo kalboje, pasakytoje užbaigiant suvažiavimą.

Kalbėtojai primygtinai pareiškė, kad vertimai turėtų būti galimai suprantamesni, sklandūs, stilingi. Teksią kurti sakralinę kalbą, kuri tiksliai, aiškiai ir lengvai išreikštų šventas tiesas ir kuri turėtų būti skirtinga nuo šokiadienio kalbos; ją teksią nuolat vis iš naujo peržiūrėti, papildyti ir išdailinti.

Vienai tikėtų versti Šventojo Rašto tekstus, kitaip himnus. Šventąją poeziją galima versti laisviau. Joje galima išpažinti, pridėti, atimti, priitaikyti, perduodant nepažeistą, gilią religinę mintį. Ypač giedamus tekstus reikėtų versti kreipiant dėmesį į ritmą bei kitus muzikos reikalavimus.

Savo žodyje vertėjams Šventasis Tėvas priminė Jeronimo pasakymą: "Jei pažodžiui verčiau, gausis nesąmonė; jei pakeisime tvarką bei mintį, nebebūsiu vertėjas." Toliau Šventasis Tėvas pagedavo, kad liturginius tekstus turėtų versti ne vienas, o keletas žmonių; kad sielovados labai atsiskius dalyes lotyniškųjų išsireikšimų puošnumo, būtų išsaugotas turinys dailioje bei kilnioje formoje; kad kraštai, kurie naudoja tą patią kalbą, naudotų tą patį vertimą; kad visi, kurie rūpinasi liturginiais dalykais, sektų vietos bažnytinės vyres-

nybės nurodymus. "Tekstas gimtąja kalba...privalo būti suprantamas visiems, net vaikams ir nemokantiems žmonėms. Tačiau jis turi būti kilnus, atitinkas tas tikroves, kurias jis išreiškia. Jo kalba...turi kelti dvasią ir uždegti širdį Dievo meile". (L'Osservatore Romano, 1965 lapkričio 12).

Kun. dr. Stasio Zilio "Gyvoji liturgija" galima įsigyti rašant adresu: "Krikščionis Gyvenime". Administracija, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127. Taip pat per platintojus lietuviškų knygų kioskuose ir knygynuose. Knygos kaina 5 dol., prenumeratoriams — 3.50 dol. Į prenumeratorius galima ir labai rekomenduojama įsijungti kiekvienu metu. "Krikščionis Gyvenime" serija turėtų būti kiekvienos krikščioniškos šeimos knygų lentynoje.

IŠDAVIMO EPIZODAI...

(atkelta iš 2 psl.)

kė, kad sprendimą grąžinti bėglį įsakė vykdyti pirmo distrikto viršininkas adm. W. B. Ellis, bet kad abudu — valstybės departamentas ir pakrančių sargybos viršininkas Washington padėti apsprendė "tuojau po piet 23-įją", tą dieną, kada įvyko incidentas.

N. Y. Times gr. 1: "Atsakydamas į pirmą skambinimą, kaip McCloskey (valstybės departamento atstovas. Red.) sakė, sovietinių reikalų pareigūnas nurodė, jog "mes nenorėtume skatinti pabėgimo ir jog tai gali būti provokacija". McCloskey pareiškė, kad jei departamentas būtų pilnai informuotas apie aplinkybes, tai "incidento eiga būtų buvusi kitokia".

Daily News gr. 1 parašė ir pavarde to pareigūno departamente, su kuriuo buvo kalbėta pirmą kartą. Tai Edward L. Killham, pareigūnas sovietiniam reikalui.

KUO TEISINAMAS IŠDAVIMAS:

Visi laikraščiai pakartojo Ellis įstaigos pareiškimą: sprendimas grąžinti buvo padarytas "atsižvelgiant į opias tarptautines diskusijas dėl žvejybos problemų".

Vėliau buvo surastas kitas argumentas, kurį pareiškė pakrančių sargybos viršininkas adm. Bender (Washington).

Daily News gr. 1 jį perdavė: "Bender sakė, kad bėglys, vardu Simas, informavo pakrančių sargybos pareigūną, jos jis pasiryžęs šokti iš laivo. Tuo atveju, sakė Bender, kuris jį ištrauktų iš vandens, vykdydamas "gelbėjimo operaciją", ir valstybės departamentas būtų paprašytas nurodymų. Bet Simas šoko tiesiai į Vigilant de-nį, ir Sovietų viršininkas pareiškė pretenzijas kuterio kapitoniui Ralph E. Eustis, kad tai pabėgęs vagis". Toliau pagal Daily News informaciją: Benderis tvirtino, kad "nors jūrininkas prašė politinio azilo, Ellis nusprendė jo neduoti, kai buvo pareikšti kaltinimai dėl vagystės". Pagal N. Y. Times, Bender tvirtino, kad bėglys pavogęs apie už 2,000 dol. "Tokios aplinkybės — sakė admiralas Bender — "pakrančių sargybos pirmo distrikto viršininkas pajuto, kad bus protinga ir tinkama neleisti mūsų laivo panaudoti kaip pabėgimo priemonės ir kad vyras turėtų būti grąžintas".

Daily News gr. 1 priduria, jog pakrančių sargyba reikalavo iš sovietų, kad jie raštu reikalautų išduoti bėglį tuo pagrindu, kad jis pavogė 2000 dol. Benderis, paklaustas, ar jie rado tuos tariamai pavogtus dolerius suėmę bėglį, atsakė — ne.

Sukilę moterys verpia taip, kaip ir iš vakaro, gieda mažiau, mat, dabar gryčioje bėra vienos moterys. Grūdus slaučiant, reikia nutraukti giedojimą, o trečia — kol nuo snaudulio nusišalavo. Paskutinę rėką siausdama, mergaitė palandina po

(Bus daugiau)

Momentas iš protesto demonstracijų New Yorke. Ant plakato užrašyta: Fishing—Yes, Freedom—No?

Nuotr. V. Maželis

MIKALAJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(45)

Dabar žibincius prinešamas prie stalo, čia ir visi renkasi. Vyrai sėdasi kėrteje, ant suolo, moterys — kitoj pusėj stalo, ant kėdžių, arba "pilkajame" gale stalo, nesimaisant su vyrais. Pokyliuose ar šiaip jau besėdėse moterys užima kėrte — godojamąją vietą užstalyje, kasdieniniame gyvenime tvarka eina atbulai. Mat, vyrų darbas svarbesnis, antra, jie prieina prie stalo tik tada, kai reikia, kasdieniniame gyvenime tvarka eina atbulai. Mat, vyrų darbas svarbesnis, antra, jie prieina prie stalo tik tada, kai reikia, kasdieniniame gyvenime tvarka eina atbulai.

Po vakarienės, gali būti, vienuoliktos valandos pradžioje, eina visi gulti. Jei oras dar nešaltas, vyrai guli daržinėje ar sverne, mergaitės kameroje ar seklyčioje, šeimininkai su vaikais gryčioje. Šaltame laike ir gryčią įnešama dar viena lo-

va. Joje guli mergaitės. Vyrams pataisoma ant suolo. Naktį gryčioje nešalta, nes ji kiek prišyla nuo balanų degimo ir nuo žarijų, sušėstų iš priengio, vakarienei išvirus. Trys langai užstumti storomis lentomis — lan-ginėmis; ketvirtas prie durų paliktas stiklinis. Tiek stiklo langas, tiek lenta slankioja pozuose, iškirstuose sienų rastuose. Vakare, balaną uždegus, nustumiama stikla ir užstumia lentą; diena stiklas grįžta į savo vietą ir šviečia gryčią.

Gulant gaidys, tupėdamas su vištomis priengyje, ant užliū, gieda pirmą sykį — tai laikas pirmųjų gaidžių. Begulint išei-na antrieji ir tretieji gaidžiai. Su ketvirtaisiais gaidžiais jau reikia kelti. Laikrodžiai tada galėtų rodyti tarp 4 ir 5-kių. Pirmiausia keliai moterys: šeimininkė ir mergaitė; atsikėlę pučia balaną.

Degtukų nuo amžių nežinoma. Aprašomais 1862 metais degtukai pasirodė krautuose, ir vartojo juos miestiečiai, bet ir tie vartojo atsargiai. Kaimo-

se gi tuo laiku visai jų nebuvo; vieni nežinojo apie jų išradimą, kiti, kad ir žinojo, bet nepasigėdė jų, kad ir be jų galima gyventi. Toliau degtukai ėmė skverbtis į kaimos gryčias. Jų neužkentė ir bijojo: neužkentė dėl to, kad jie perkami, bijojo dėl to, kad iš jų gali kilti gaisras. Ypač dabojo degtukus nuo mažiukų. Tie labai smailiai žiūrėjo, kaip tas šipuliukas pats užsidega ir dega. Kad jie turėtų degtukų, tai degtų ir degtų. Kur laikomi degtukai, žinojo tik šeimininkė ir mergaitė. Vakare atneša mergaitė degtuką ir braukia į plytą pamažėliu. Visi žiūri, kas bus. Braukia braukia — galvukė nutrupa. Visi mergaitę supeikia, ima kitas braukti — ir po trečio degtuko uždega.

Pirm to laiko degtukų dar nežinojo, šviesą užžibindavo iš žarijos. Vakarienei išvirus, mergaitė suėda žėruojančias anglis ir gryčią, prakasa židinyje pelenus, supila žarijas ir pelenus į ugnį. Lygiai taip daro ir ryto, krosnį iškūrenus. Ugnis pelenuose ilgai ištęsi; kada reikia, pakrapšto židinyje, išverčia vieną didelę žariją ant priekydės ir pučia, prispaudę šakaliuką. Žarija pučiama duoda liepsną — ir nuo jos užsidega pripučiama balanų vakarais, būna juoko. Norint iš žarijų išpūsti ugnį, reikia dikčiai kelis sy-

kus papūsti. Kai mergaitė sykį papūstė, koks nors juokdarys paminėjo kokią vyrišką vardą, antrą sykį papūstus, minėjo kitą vardą; kurį vardą minint, balana suliepsnos, tokiu vardu būsiąs jos vyras. Minimai vardai: Petras, Jonas, Tramdasas... Mergaitė nesutūri nesijuokusi ir ne tik nejuokė balanais, bet dar apipurkė žariją. Pučia antrą žariją, kiti iš šalies stabdo juokdarius.

— Nustok! Mergaitė negali įpūsti balanais.

Mergaitė iš naujo pučia kelis sykus ir ipučia; gryčia "nušvinta".

— O, brač, mūsų Barbora gaus vyrą gražiavardį. Kai pūstė, aš misle sakiau vardus, ir vis nieko. Kai pasakiau "Mikits", balana tuo užsiliepsnojo, — išdrožė vienas gryčioje esančių.

Pasitaiko, kad ugnis židinyje išgęsta. Mergaitė išbado pelenus ir gauna vienas žiežirbas, kitąsyk nė tų nėra. Tada prisieina nubėgti į gretutinę gryčią ir iš ten parnešti ugnies. Mergaitė paima menką maršonę skuduriuką, padaro iš jo rutuliuką ir tame rutuliuke parneša žėruojančią angli. Nuėjusi ugnies, niekada negaista svetimoje gryčioje, nes savojoje visai laukia pareinant. Iš to išėjo pasakymas, jei viešnia, neilgai

patrukus, nori atsiveikinti ir išieiti: "Ipuolė kaip ugnies, ir vėl pro duris."

Iš senovės aprašymų žinome, kad šešiolikame amžiuje valdžia varė žmones gyventi į kaimus. Pirmą žmonės gyveno miškuose ir viensėdijose. Viensėdijose, netekus ugnies, didesnis nepatogumas, negu kaimoje; kad ugnis neišgęstų, reikėdavo ją dabinoti atsidedus. Tai buvo moterų rūpestis. Pridėję prie to ugnies galią duoti šilumą ir gyvybę, suprasime, kodėl mūsų bočiams ugnelė buvo šventa, kodėl ją vienoje vietoje užlaikė amžinai ir rūpino ją godojamos mergelės vaidilutės.

Anksti rytą, mergaitė pučia balaną, niekas nejuokuoja, pertai ji greitai užšviečia ir įkūša balaną į žibincius. Miegojusieji, kam reikia kelti, pamažėliu juda: aunas kojas, ieško drapanų. Po trumpo poilsio dienos triušas prasidėjo. Mergaitė traukia su kačerga grūdus iš krosnies, sijoja iš jų pelenus, valo šiaudagalius, varpas ir pila į geldą. Taip pritauso dvi geldai ir sėda už ratelio. Vienas iš vyrų, ūkvedys ar bernas, eina pažiūrėti į abares; nuėjęs pašeria arklius ir žvilgtelėja į galvijų namą, apsišviečia į lajinu žvakigaliu, įstatytu į skardinį žibintuvą.

Po valandėlės kameroje užia dvejtos girtos: šeimininkas ir bernas mola duonai krosnyje

džiovinus rugius. Išmalė prišaitas geldas ir atėjo malėjai į gryčią. Mergaitė vėl slaučia grūdus ir pritauso po antrą geldą, ta ir paskutinė. Malimas tęsiasi bent dvi valandas, potam malėjas laisvas ligi pusryčių. Jis sėdi ar eina, kur jam išpuola, ar gulas. Eina žiūrėti, ar neįkliuvo šeškas ir spastus, lapė ar zuikis ir gyvinius, kur pakpa ir žabangas, vilkas ir virbino. Eina iš gryčios dar ir dėl to, kad, krosnį kūrenant, gryčioje ne koks buvimas.

Taip primaldavo duonai visai vasarai, ligi rudenio, kol laik vėl ateina malimo laikas. Samalinį pildavo ir kubilus; mil-tai, būdami sausi, po krosnini džiovinut grūdų, negedavo, kazi-kin kiek laikant. Į malūną vėžė tik prėskiniui, varė du sykiu per girnas. Sykį varant per girnas, malūne mokėdavo penkias kapeikas už maišą (ne už purą). Maišus tam tikslui siūdavo didelius, kad tik vyras grūdų nuo ratų įneštų į malūną, o dvejvį sukibę užneštų laiptais ant viršaus. Vindų malūnuose nebuvo.

Sukilę moterys verpia taip, kaip ir iš vakaro, gieda mažiau, mat, dabar gryčioje bėra vienos moterys. Grūdus slaučiant, reikia nutraukti giedojimą, o trečia — kol nuo snaudulio nusišalavo. Paskutinę rėką siausdama, mergaitė palandina po

Aplinkybės, kuriomis buvo įkurta viena tremties gimnazija

(tąs iš praeito nr.)

Iš Ingolstadt Lietuvių Progimnazijos į Ingolstadt Lietuvių gimnaziją

Gimnazijos steigimo reikalas, pasirodo, buvo jau pribrendęs. Ingolstadt, palyginus su kitomis vietovėmis, maistas buvo geras, ir trumpu laiku iš čia gyvenusiųjų ir naujųjų ateivių susidarė gana didelė lietuvių tremtinių kolonija (apie tūkstantis žmonių). Birželio 28 d. buvo išrinkta nauja Lietuvių Sąjungos Ingolstadt skyriaus valdyba, kurią sudarė A. Impulevičius (pirmininkas), K. Bagnys, B. Vosylis, J. Ramanauskas ir V. Aleknavičienė. Kultūros vadovu buvo paskirtas kun. J. Skirkevičius, o švietimo — St. Grigaravičius. Nuo birželio mėnesio galo pradėjo veikti vaikų darželis ir pradinė mokykla, kurių iškilmingas atidarymas įvyko liepos 15 dieną. Liepos 18 dieną Lietuvių Sąjungos Ingolstadt skyriaus valdyba protokolu Nr. 13 pavedė kultūros ir švietimo vadovams įsteigti progimnaziją. Švietimo vadovas liepos 22 d. 14 val. ir sušaukė pirmąjį mokytojų susirinkimą.

Susirinkime. Viso 12 mokytojų. Visi svetimai, visi iš įvairių gyvenamųjų vietų ir aplinkinių. Susirinkimą iškilmingai atidarė valdybos pirmininkas A. Impulevičius viename iš pačių neiškilmingiausių kambarių. Pirmininkauti buvo pakviestas St. Grigaravičius, o sekretoriauti — pradinės mokyklos mokytojas V. Petruškevičius. Iš švietimo vadovo kalbos paaiškėjo, kad šiuo metu gimnazijos steigimo reikalas buvo paremtas tik geromis viltimis; realu buvo tik netoli nuo lietuviams paskirtų kareivinių mokyklų patalpoms nužūrėtas be langų, beveik be stogo, barakas, be to, dar gyvenamas žmonių, kelios dešimtys paauklėtų, kurie, neturėdami užsiėmimo, darėsi sunkiai susekami ir suvaldomi, na, ir dvylika mokytojų, norinčių dirbti kad ir blogiausiomis sąlygomis! Užprotolavome — įsteigti Ingolstadt lietuvių progimnaziją ir pradėti mokslą rugpjūčio 1 dieną!

Bet po truputį geros viltys pradėjo pildytis: apie 40 pirmosios klasės mokinių buvo jau užregistruota per tą pačią dieną įvykusį tėvų susirinkimą, o liepos mėnesio gale

UNRRA paskyrė mokykloms baraką. Dabar jau skubiai ėjo pasiruošimas progimnazijos atidarymui ir mokslo pradžiui.

Liepos 29 d. susirinkome jau 16 mokytojų, pristatytų švietimo vadovo valdybai patvirtinti, bet dar nepatvirtintų (patvirtinti buvome tik sekančią dieną protokolu Nr. 15). Pirmiausia išklaussėme St. Grigaravičiaus kalbą. Truputį nustebe sužinojome, kad jis nepasirašys jokių pamokų, tačiau eisiąs direktoriaus pareigas, tvarkydamas tik ūkinius progimnazijos reikalus; istorijos mokytoja O. Jasaitienė kaip inspektore turėsi rūpintis mokslo reikalais. Čia ir man teko šio kviesta tapti pedagogų tarybos sekretore, kuria ir išbuva visą progimnazijos ir gimnazijos gyvavimo laiką. Per tą posėdį nutarėme rugpjūčio 1 d. iškilmingai atidaryti progimnaziją, rugpjūčio 2 d. suregistruoti mokinius ir paskirstyti klases, kad ir tušiam barake

GRAŽINA BUGAITĖ

zijos reikalus; istorijos mokytoja O. Jasaitienė kaip inspektore turėsi rūpintis mokslo reikalais. Čia ir man teko šio kviesta tapti pedagogų tarybos sekretore, kuria ir išbuva visą progimnazijos ir gimnazijos gyvavimo laiką. Per tą posėdį nutarėme rugpjūčio 1 d. iškilmingai atidaryti progimnaziją, rugpjūčio 2 d. suregistruoti mokinius ir paskirstyti klases, kad ir tušiam barake

(žmonės pavyko skubiai iškraustyti), o rugpjūčio 6 d. pradėti mokslą kad ir be suolų, stalų, vadovėlių, pieštukų bei sąsiuvinų.

Tą pat dieną mokytojai pasiskirstė dėstomais dalykais: P. Bučinskas — vokiečių kalbos mokytojas, Gr. Bugaitė — lietuvių kalbos, Pr. Grušauskas — matematikos ir kūno kultūros berniukams, V. Grudienė — matematikos, V. Jagoldaitė — kūno kultūros mergaitėms, O. Jasaitienė — istorijos, A. Kazlauskaitė — lietuvių kal-

bos, Ig. Kučiauskas — matematikos, kun. dr. J. Mockus — tikybos, J. Morkevičius — piešimo, D. Paškanytė — geografijos, dr. I. Šeputienė — gamtos, J. Šileikis — anglų kalbos, E. Zelbienė — gamtos ir namų ruošos.

Pradžioj tik muzikai nebuvo rastas mokytojas, vėliau tas pareigas pasiėmė J. Remys, kol nebuvo išrinktas stovyklų viršininku.

(Bus daugiau)

KIEKVIENĄ MOKINĮ NORĖJO IŠAUKLETI KAIP KOKĮ DIPLOMATĄ

Apie mokytoją Jurgį Košį (3)

PAULIUS JURKUS

Atsidūręs inspektoriaus pareigose ir būdamas dar jaunas mokytojas, J. Košys vis dėlto nepasimetė Telsių gimnazijoje. Jis sutelkė visą energiją mokyklą organizuoti iš vidaus. Tai buvo pokario metai, kai iš Rusijos dar ėjo nihilizmo mada. Buvo ir anarchijos. Mokiniai, gindami savo laisvę, turėjo net savo atstovą pedagogų taryboje.

Naujas inspektorius sudrausmino gimnaziją ir "nušausino" visas salas. Iš mokytojų tarybos nubraukė mokinių atstovus, iš pačių mokinių pareikalavo — mandagumo, tvarkos, pareigos supratimo.

J. Košys daug dėmesio skyrė auklėjimui. Kiekvieną mokinį norėjo išaukleti kaip kokį diplomata, kad jis būtų ir mandagus ir susipratus lietuvis. Jo pastangomis buvo įvestos auklėjimo pamokos, mokiniai buvo išmokyti gražiai sveikintis, nukeliant uniformos kepuraitę.

Visa tai teigiamai atsiliepė į gimnaziją. Mokiniam drausmė gal nepatiko, bet vėliau visi suprato, kad tai buvo teisingas ir geras kelias.

Iš tų metų mokinių yra išėję visa eilė žymių žmonių. Stai prof. Antanas Salys — kalbininkas, šiuo metu profesorius Philadelphiajioje, broliai Meškauskai, pasivadinę vėliau Germanais, abu jau mirę, P. Sūdžius, buvęs gimnazijos direktorius, žuvęs vokiečiams ateinant į Lietuvą, Rubaževičius, buvęs tos pačios Telsių gimnazijos ilgametis direktorius, dr.

K. Alminauskas — germanistas, broliai Tyliai, kurių vienas, Adolfas, yra architektas Washingtono, kun. J. Pragulbickas, kun. A. Račkauskas ir k.

Telsiuose J. Košys pradėjo rinkti žemaičių liaudies meno retesnius eksponatus. Norėjo net muziejų suorganizuoti ir jį laikinai įkurti didelėje klebonijoje, bet klebonas Kurzonas nesutiko. (Klebonija buvo buvusiam bernardinų vienuolynei).

Muziejų Telsiuose įkūrė P. Genys, buvęs jo mokinys. Jis pasinaudojo ir tais surinktais eksponatais, nes jie iš miesto niekur nebuvo išvežti.

Tuo metu Telsiuose ėjo laikraštis — "Žemaičių Prietelius", kuriame bendradarbiavo ir J. Košys. Keista, pats būdamas humanitaras, studijavęs kalbas, lotyniskai parašęs darbą apie Kanto filosofiją, tame laikraštyje rašė žemės ūkio klausimais. Rašė todėl, kad pats mėgo ūkio darbus ir kad tokio bendradarbio laikraščiu trūko.

Iškeliamas į Kražius

1926 metais pasikeitė Lietuvos valdžia. Rinkimų metu laimėjo socialdemokratai, pasitraukė krikščionys demokratai. Telsiuose irgi buvo permainingų, kurios palietė gimnaziją. Į gimnazijos direktorius atėjo Jonas Jagaudas, matematikas — astronomas. (Tose pareigose jis išbuvo ilgą laiką). Vasaros metu J. Košį iškėlė į Kražius.

Čia irgi senas kultūros centras. Čia buvo jėzuitų vienuolynas ir jū mokykla. Čia buvo ir garsios Kražių skerdyklos, kada rusai jėga norėjo uždaryti vienuolyno bažnyčią ir žemaičiai pasipriešino.

Čia buvo pilna gimnazija, kuriai vadovavo kun. K. Galdikas, vėliau buvęs Palangos klebonas. Bet Kražiuose J. Košius neilgai teko dirbti. 1927 metų kovo 227 jis iškeliamas į Palangą.

Ant marių kranto

Palangoje jau nuo seno buvo vidurinė mokykla, kuri tiek daug davė Lietuvai anais laikais, kai mokyklų buvo mažai. Čia mokėsi ir A. Smetona, buvęs Lietuvos prezidentas.

Anuo metu, kai atsikėlė čia J. Košys direktoriauti, čia dirbo ir komunistai — Untulis, Gedvilas. Direktorius Untulis ir buvo pakeistas, gi Gedvilą atleido iš mokytojo pareigų. Naujasis direktorius norėjo jį, kaip jauną žmogų, dar palikti mokykloje, bet neišėjo.

J. Košys visada daug dėmesio skyrė mokyklos pastatui ir bendrai jos šorei. Palangos gimnazija buvo nemontuota, neaptvarkyta. Jo rūpesčiu ir sumanumu mokykla buvo pagrindinai atremontuota, išpuosta, prisodinta medelių.

Savo organizacinį talentą jis parodė ir šalia gimnazijos. Palanga kurortinis miestas, daug kas atvažiuoja atostogauti. Jis suorganizavo atostogauti. Jis suorganizavo atostogauti. Jis suorganizavo atostogauti.

Sedoje 1931 metais iš k. Vanda ir Jurgis Košiai ir jų giminės

daug kas atostogavo ir kuri gerai vertėsi.

Bet į Palangą atostogauti atvykdavo ir prezidentas A. Smetona. Ir jam štai nepatiko direktoriaus darbai. Kas nepatiko, neteko sužinoti, bet jis prezidento įsakymu buvo iš Palangos atleistas ir perkeltas į Sedos vidurinę mokyklą.

Sedoje

Seda yra Mažeikių apskrityje, nutolusi nuo traukinių ir pagrindinių kelių. Senas miestas, bet niekada neišaugęs, nesudaręs savo pramonės, nesukūręs nei kultūros centro. Miestas pradėjo kultūrai tik Lietuvos nepriklausomybės laikais. Čia buvo įkurta keturių klasių vidurinė mokykla.

Mokyklai buvo paimtos senos nepritaikytos patalpos — grūdų sandėlys. Pati aplinka buvo skurdi ir net purvina.

Naujasis direktorius J. Košys čia pasireiškė kaip organizatorius, kultūrintojas. Jis aptvarkė visą mokyklą, įrengė sporto aikštelę su visokiais sporto įrankiais, uždavęs dalį aikštės įtaisė kultūrinį darželį su Vytauto Didžiojo paminklu, su gėlių klombomis, suoliukais. Kasmet rengė medelių sodinimą šventės ir su mokiniais apsidirino ne tik mokyklos kieme, bet ir artimuosius kelius.

Tie medeliai išaugo į liepas ir daug vėliau čia praeivius sudarė gražaus ir tvarkingo miesto vaizdą.

Mokyklos viduje jis jau turėjo praktikos palaikyti drausmę ir gerą lygį. Pats dėstė vokiečių kalbą, bet visada domėjo-

si ir kitais dėstomais dalykais. Daug dėmesio skyrė auklėjimo pamokoms. Mokiniai buvo išmokomi dailaus apsiėjimo, pratinių ir bendrus darbus, i solidarumą.

Seda turi labai gražią gamtą. Varduvas upė čia lenkiasi vingiu vingiais. Ant tų kilpų ir išaugo miestas. Aplinkui krantai, miškeliai, toliau, irgi miškeliai, Plinkės dvaras, kur buvo gražūs rūmai. Direktorius mokiniams parodė šią gamtą. Kasmet rudenį ir pavasarį rengdavo mokinių ekskursijas į apylinkes.

Būdamas Sedoje, J. Košys vedė dantų gydytoją Vandą Prapuolenytę. Ji buvo duktė žinomo patrioto, visuomenininko Broniaus Prapuolenio. Visa Prapuolenių giminė buvo pagarsėjusi kaip drąsūs kovotojai už lietuvių. Jų giminėje buvo ir kan. Prapuolenis, parašęs garsią knygą "Lenkų apaštalai Lietuvoje". Knyga su nepaprasta draša demaskavo lenkų kunigų veiklą.

Į Sedą J. Košys atsikėlė 1928 metų rudenį, jau prasidėjus mokslo metui. Vedė 1931 m. vasarą. Tada jau pradėjo dailrtytis, ar negalima iš Sedos kur kitur išsikelti, juoba, kad žmonės giminės buvo Suvalkijoje.

Tokia proga pasitaikė. Kalvarijoje prie Marijampolės direktoriumi buvo Pr. Sūdžius. Jis norėjo grįžti į žemaičius. Taip jiedu ir susitarė. Taip 1932 m. vasarą švietimo ministerija J. Košį perkėlė į Kalvariją.

(Bus daugiau)

Rengiamasi Lietuvos operos minėjimui

Lietuvos valstybinės operos 50 metų sukakčiai rengti komitetas Chicagoje paskutiniam savo susirinkime pas pimininką solistą A. Sprindį aptarė su sukakties minėjimu susijusius reikalus.

Minėjimas buvo numatytas gruodžio 13 Jaunimo Centre. Bet neįmanoma visko atlikti per vieną dieną. Todėl buvo gautos patalpos dviem dienom. Nutarta ateinančių metų sausio 30 atidaryti parodą, o sausio 31 bus mišios, akademija ir banketas.

Komiteto sekretorium, vietoj Grožydos Giedraitės, pa-

kviestas buvęs valstybinės operos čelistas muzikas Petras Armonas.

Pasidžiaugta solistės J. Krištalaitės-Daugelienės 10 dol. aukta jubiliejaus reikalui; jis jau užsakė ir du bilietus į banketą — tai pirmutinę kregždę. Sužinota, kad gauta daug vertingų ir retų eksponatų parodai.

Plačiai aptarta akademijos tvarka ir visa eilė kitų dalykų.

Seimininkė svečius pavaišino rinktiniais užkandžiais, o seimininkas — savo gamybos lietuvišku krupniku.

(LMA)

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELES

Aidutės Dainuoja, Ailė Stephens mergaičių choras įdainavo: Motinėlei, Pasvartyk, antelė, Augin močiutė dukrelė, Eina garsas nuo rubežiaus, Aš augau pas tėvelį, Plaukia Nemunėlis, Vai nedvelk, vėjelai, Mėlynasis Nemunėlis, Už jūrų, už kalnų, O tu dainuok, Laimė man, Graži kaip deivė. Vytury, Tango nokturnas, Rid-rito, Agnėnėlė, Pasivaikščiojimas ir Agnėnė daina. Stereo galima groti ir mono, 4.50 dol.

Dvi mamytės ir dvi dukrytės. Baltos burės plazda, Greitai, greitai, Linksmumas, Už gretitės klonius, Aš mergytė kaip rožytė, Pražydo jazminai, Toli už girių, Saulutė nusileido, Gegutė raiboji, Kaip verkiandio smuiko, Tylūs armonikos tonai, Vasaros naktys ir Ant visados. Stereo 4.50 dol.

Baltijos Vėjelis. Kad tu būtum žuvytėlė, Dar neįok, Baltijos vėjelis, Graži Tėvynė mano, Subatėlė, Su daina, Jaunystė, Aštuonytis, Kukuoją gegutė, Dagilis, Ramunėlė, Motinėle, pažvelk, Vilija, Nerymok pr vartų ir Ant Nemuno kranto. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 lietuvių dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėlė, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasaris, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lėlijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 lietuvių dainų: Mergužė brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu ieva, ievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis. Stereo 4.50 dol.

G. Vasiliauskienės įdainuota: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopsinė, Daina prie upelio, Išdykės rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų piemenaitė, Pievoje žolėlė žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukštelis. Mono, kaina 6 dol.

Dainų ir arijų rečitalis, J. Vaznelio: Augo girelė, Tamsioj naktelėj, Neįjaugi vėl, o Dieve, Dzikų kraštas, Žalioj lankelėj, Laikrodis, Klajūnas, Arijai iš op. "Don Carlos" ir "Sevilijos kirpėjas". Mono 5 dol.

Dainos ir arijos. Sol. V. Dainoras įdainavo: Žalioj lankelėj, Augau aš pas tėvelį, Pamylėjau vakar. Augo putinas, Saldus alus, Dėdės Jono polka, Tų mergelių dainavimas, Anoj pusėj Dunajėlio, Žaliam beržė, Jau saulutė leidos, Trauk pili, arijos iš Rossini "Sevilijos kirpėjas", Verdi — "Nabucco" ir "Don Carlos", Beethoven — daina "In questa tomba oscura" ir Meler "Gimtinė". Palyda simfonijos orkestro. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Nr. 1. Sol. V. Noreikos įdainuotos dainos ir arijos: Piovė lankoj, Vai ir prijojo, Kad aš ėjau ulytėlėn. Koks ten lengvas poilsėlis, Radio karvytės mano, Generali aš išginiau, Saulute motinute, užtekėk, Kai aš mažas buvau, Siū namo, Lopsinė, Zvaigždutė, Stasys, Devintoji banga, Agnus Dei, Ave Maria ir Funiculi funicula. Mono. Kaina 5 dol.

Nr. 2. Sol. V. Noreikos lietuviškos dainos ir operų arijos: Kur bakūžė samanota, Ugnelė, arijai iš "Meilės eliksyrų", L'Arlesiana — Frederiko romansas, Nemunėlis, Arlekinio serenada iš "Pajacų", arijai iš "Rigoletto", Tris dienas, tris naktis, arijai iš Toskos, Surdata N'Amuratto (A. Canio), Dicitencello Vuie — (F. Falvo), Bernužėl, nesvolio, Pradalėlia. Kaina 6 dol.

Prof. Vytauto Bacevičiaus kosminės modernios muzikos plokštelės, kur pats autorius kompozitorius atlieka 11 savo kūrinių su pianinu. Mono, kaina 5 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito, Perlų ieškotojai — G. Bizet, La Bohème — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Prapuolė tas keles ir Abejonės — Al. Kačanauskas, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykliai, tykliai, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagaitis — V. Jakubėno. Mono, kaina 6 dol.

Elzbieta Kardelienė dainuoja: Kur prapuolė tas keles, Kad aš našlaitėlė, Lopsinė, Keturi v žimo ratai, Mėlyni varpeliai, Oi nėra niekur, Tėvas su močiute savo, Žalioj girelėj, Pienė, Neįpystu ne, Lopsinė ir Pakelkime taurę iš op. "Traviata" (duetas su K. Petrausku). Mono, galima groti ir stereo, kaina 6 dol.

Lietuvių Pasakos, seka Leonas Barauskas, dainuoja sol. Aldona Stempužienė. Stuttgart simfonijos orkestrui muziką parašė ir diriguoja Darius Lapinskas. Stereo 6 dol.

Ainių Dainos ir Les Sept Solitudes, dainuoja sol. A. Stempužienė su Stuttgart simfonijos orkestru, muzika Dariaus Lapinsko, kuris tam orkestrui diriguoja. Stereo 6 dol.

Žirginėliai: Zuikio puikio hy-la, Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Daržovių gegužinė, Du kaciukai, Skrendantis paršiukas, Eglė žalčiū karalienė. Antroji laida skirta vaikams, kaina 5 dol.

Antrieji Žirginėliai: Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Klementina ir Valentina ir Rimas pas Kęstutį. Birutės Pukelevičiūtės režisūra. Dainos ir muzikinė palyda Fausto Strolis. Graži dovana vaikams. Stereo, galima groti ir mono, kaina 5 dol.

Sigutė, pasakos ir dainos vaikams. Dainuoja A. Paukštelienė: Milžinių šalis, Karta karalaitis, Tindy o tindy, Žiema, Miegoti vaikai, Striukis beuodegis, Sigutė ir Liepsnabarzdis rudaberzdis. Stereo, galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukšteliai daina, Tekėj saulelė, Lopsinė lelytei, Grįšim grįšim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Žiema ir Vasarėlė: deklamacijos ir dainos su solistais, Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokinių choro pritariant kanklėmis Stereo, galima naudoti ir mono, kaina 5 dol.

Sol. Stasio Baro Operų Arijos su Stuttgart simfonija Dariaus Lapinsku diriguojant: Karnavičius: Radvila Perkūnas — Jonušo daina (act. 1), Ponchielli: La Gioconda — Cielo e Mar (act. 2), Puccini: Tosca — Harmonija slaptinga (act. 1), Turandot — Nessum dorma (act. 3) ir Manon Lescaut — Donna non vidi mai (act. 1), Verdi: Aida — O, kad mane paskirtų: mano Aida (act. 1), Halevy: La Juive — Rachel, Tave dangus (act. 4), Bizet: Carmen — Gėlė, kurią man dovanojai (act. 2), Giordano: Andrea Chenier — Colpito qui M'avete un di all'azzurro spazio (act. 1), Leoncavallo: Pagliacci — Eit vaidint: Juokis Pajace (act. 1). Stereo 7 dol.

Šios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridedama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

Maspetho lietuvių bažnyčioje lapkričio 22 buvo religinės muzikos koncertas, skirtas Kristaus Valdo garbei. Vargonais groja Vytenis Vasyliūnas. Nuotr. V. Maželis

Dėkojame ir prašome

Vienintelei laisvajame pasulyje lietuvių gimnazijai ateinančiais metais sueina 20 metų, kai ji gavo prasmę iš Vasario 16 vardo. Tai įvyko 1951 vasario 16 Diepholze, Šiaurės Vokietijoje, kur tada gimnazija buvo (ji įsteigta ten pat šiek tiek anksčiau, 1950 rudenį).

Per tą laiką gimnazija išleido 80 abiturientų, 150 jaunuolių su mažąja abitura, 250 su keliomis klasėmis. Apie 50 jos abiturientų baigė aukštąjį mokslą ir sėkmingai dirba savo profesijose. Jų tarpe yra profesorius (Jungt. Amerikos Valstybėse), mokytojų, inžinierių, gydytojų, ekonomistų, kunigų.

Ne mažesni gimnazijos nuopelnai ir lietuvių. Pirmiausia jos dėka keli šimtai jaunuolių išliko ar išsiugdė lietuviškai. Jie pamazda perima lietuviškas darbas našta ant savo pečių ir apsaugo Vokietijos lietuvių bendruomenę nuo sunykimo.

Brangūs lietuvi! Jūs būsite girdėję, kad gimnazija pastaraisiais metais negali pasigirti dideliu mokinių skaičiumi. Šiais mokslo metais joje moko 73 mokiniai, naujų mokinių įstojo 25. Reikėtų, kad gimnazija turėtų bent 100 mokinių. Kai kurie tėvai neleidžia ir jų savo vaikų todėl, kad apyprastės bendrabučio patalpos.

Pilis, kurioje yra bendrabutis, jau stovi apie 100 metų. Ją tinkamai atremontuoti kone neįmanoma. Todėl yra geriau statyti naują bendrabutį.

Vokiečiai, kaip ir 1965 pastatytam klasių namui, duoda du trečdalius visų reikalingų lėšų. Tuo būdu jų parama sieks DM 880,000 (250,000 dol.). Visas bendrabučio pastatas atsisieja DM 1,300,000 (370,000 dol.); todėl lietuvių turi sudėti DM 420,000 (120,000 dol.).

Negausūs ir, palyginti, neturtingi Vokietijos lietuvių šitos stambios sumos suaukoti nepajėgs. Vėl tenka kreiptis į jus, brangieji užjūrio lietuvių, ir prašyti mum padėti.

Gimnazijos laikytoja, kuratorija, yra įgaliojusi tėvą Alf.

Bernatonį rinkti aukas bendrabučio statybai. Jis jau nuo rugšėjo vidurio lankosi Jungt. Amerikos Valstybėse ir Kanadoje ir prašo jūsų aukų. Ne užvertkite jam savo durų ir širdžių! Padėkite pastatyti bendrabutį jaunimui, kuris nori išlikti lietuviškas.

Nuoširdžiai dėkojame už jau sudėtas aukas ir prašome tuos, kurie dar savo dalies nedavė, įsijausti į sunkią Vasario 16

gimnazijos padėti ir savuoju doleriu ją palengvinti.

V. Natkevičius, M.A., direktorius, V. Martusevičius, M.A., kun. J. Dėdinas, W. Fassbeck, tėv. dr. K. Gulbinas, dr. J. Griunius, H. O. Haag, H. Kiesel, A. Krivickas, H. Motgabienė, K. Motgabis, J. Sahner, F. Skėrys, V. Sivilas, kun. H. Sulcas, E. Tamošaitienė, dr. A. Voelkl, A. Veršelis, A. Weigel, H. J. Wettach.

BALTIMORE, MD.

Austrių puotą Sv. Alfonso suaugusių klubas surengė lapkričio 21 Sv. Alfonso mokyklos kambariuose. Be austrių buvo ir kitų skanių valgių ir gėrimų. Buvo ir loterija.

Kilnus vėjus vyksta Sv. Alfonso bažnyčioje. Advento metu renkamos aukos palengvinti sunkių raupuotų gyvenimą. Ši kilnų gailėstingą darbą pradėjo prel. L. Mendelis. Daug novenos maldininkų prisideda aukomis prie šio kilnaus darbo.

Sodalietės gruodžio 6, sekmadienį, tuoj po 8:30 val. mišų turės svarbų susirinkimą parapijos mokyklos kambariuose. Bus tariami kas aplankys kokias prieglaudas ir apdovanojus prieš Kalėdas lietuvių senelius.

Sv. Alfonso mokyklos vaikai ruošiasi kalėdinei programai, kuri įvyks gruodžio 13, sekmadienį, 3 val. popiet Sv. Alfonso mokyklos salėje.

Kun. Antanas Dranginis lapkričio 17 buvo išvykęs į Norristown, Pa., kur palaidojo savo dėdę dr. Edvardą Vosylių. Kunigas aukėjo mišias už dėdės vėlę Sv. Augustino bažnyčioje. Velionis palaidotas Sv. Augustino kapinėse. Dr. E. Vosylius dalyvavo antrame pasauliniame kare Europoje, po karo ėjo gydytojo pareigas Norristown ir Bridgeport, Pa. Nuliūdime liko žmona Agnietė, dukros Patricija ir Konstancija, sesuo Marė, broliai Kazimieras ir Petras, sūnūs Edvardas, Ronaldas ir Jeronimas. Laidotuvėse dalyvavo gausi minia draugų ir pažįstamų.

Kardinolas Lawrence Shehan lapkričio 24 aplankė Sv. Alfonso parapiją. Jis aukėjo vidurinio mėsias ir pasakė trumpą pamokslą. Po mišų pasikalbėjo su klebonu prel. L. Mendeliu ir kun. A. Dranginiu. Aplankęs mokyklą turėjo progos pasikalbėti su auklėtojom sėslėm kazimierietėmis ir mokyklės vaikais.

Dr. Jonas Bučnys-Buchness, pirmos kartos lietuvis, staiga mirė lapkričio 18 savo namuose Catonsville, Baltimorės priemiestyje. Velionis ilgus metus ėjo gydytojo pareigas. Jis buvo kuklus ir malonus žmogus, vienas iš Lietuvių Posto 154 pirmtakų, kurie pradėjo šį postą prieš 26 metus. Jis rinko pašto ženklus ir buvo vienas iš pagarsėjusių filatelistų Baltimorėje. Jonas buvo susipratęs lietuvių ir pavyzdingas katalikas. Gedulingos mišios už jo vėlę buvo paauktos Sv. Moriaus bažnyčioje lapkričio 20. Palaidotas New Cathedral kapinėse. Nuliūdime liko dukros Kotorina ir Rosa Marie, sūnūs Jėzuitas kun. Antanas, daktarai Dovydas, Jonas, Jurgis, Mykolas ir Frederikas, broliai Juozas ir dr. Antanas, sesuo Ona ir 41 anūkas.

Jonas Obelinis

LAPKRIČIO MĖNESIO AIDAI

Straipsniai: Julius Vidžgiris — Lenino mitas ir tikrovė; Pranas Visvydas — Zvilgnis ir H. Radausko poetiką; Alg. T. Antanaitis — Aitvaro brolio neišdavai (apie H. Nagį); Vincas Vyčinas — Martyno Heideggerio filosofija.

Iš grožinės literatūros: A. Solženicynas — Malda; Dalia Kučienė — Metaksa (eil.); Medardas Bavarskas — Pasikalbėjimas su angelu.

Apžvalgoje: Algimantas P. Gureckas — Mūsų kelias į Jungtines Tautas; Dalia Kolbaitė — Povilas Puzinas; Juozas Girnius — Jurgis Lebedys; Viktoras Gidžiūnas, OFM — Istoriai Antanas Kučas; Vladas Jakubėnas — Simfoninis koncertas VIII atkū kongreso metu; Algimantas Banelis — Lietuviško (?) vasarnamio projekto konkursas; D. Dr. P. Rėklaitis — Dienoraščiai rašyti Vilniui XVII-XVIII a.; Viktoras

Rimšelis, MIC — Žmogus tarp tautiniamie tomistų kongrese; Jonas Soliūnas — Iliuzinė iliustracija; Mūsų buitijė.

Recenzijos: Ant. Kučas — Spalvotoji Siluva (St. Ylos knyga); Rimvydas Šilbajoris — Lietuvos dabartinė novelė.

Viršelio 1 psl. — Birutė Zilytė: iš ciklo "Vilnius", 4 psl. — Aldona Skyrutytė: Mano ežerėliai (Milano grafikos bienalės aukso medalis). Sis numeris iliustruotas Povilo Puzino, Lijolės Židonytės ir Alfonso Motiejūno kūrinių nuotraukomis.

Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia Tėvai Pranciškoniai: leidėjų atstovas žurnalo reikalams — T. dr. Leonardas Andriekus, OFM; administruoja — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphia klubo dėka Philadelphia lietuviškos visuomenės dalis lapkričio 15 sekmadienio popietę praleido pakilioje nuotaikoje. Iškilus klubo narės Sniegos Jurskytės pranešimas iš jos kelionės į rytų kraštus: Japoniją, Taiwaną, Hong Kongą ir Tailandą. Tenka pagirti Sniegos Jurskytės kruopštumą ir gabumą taip nuosekliai ir sklandžiai perduoti savo kelionėje patirtus įspūdžius bei skaidrėse parodyti gražius vaizdus.

Tokios kelionės brangiai kainuoja, tačiau patirti įspūdžiai atmintyje pasilieka ilgam, o jaunesniems — tai tikra gyvenimo mokykla: realus pažinimas žmonių papročiu, būdo ir

Balto vajuos metu Chicagoje J. Grybauskas (k. Sv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovės sekretorius, paaukojo 100 dol. čekį priima Ona Zailskienė, Cicero Balfo skyriaus pirmininkė, stovi Valerijonas Šimkus, Chicagos apskritys pirmininkas. Nuotr. V. Noreikos

WORCESTER, MASS.

Netekom a.a. V. Sinauskienės

Lapkričio 15 po ilgos ir sunkios ligos, sulaukusi 83 amžiaus, Sv. Vincento ligoninėje mirė žymi katalikiškų organizacijų veikėja ir lietuviškų kultūros židinių rėmėja a.a. Viktorija Sinauskienė.

Jauna atvykusi į šį kraštą, velionė sunkiai dirbo fabrike. Bet nesitenkino vien kasdieniu darbu: jai rūpėjo ir visuomeninė veikla. Jauna būdama, įstojo į tretininkų eiles ir aktyviai reikėsi draugijos veikloje, rūpindamasi ja iki pat mirties. Tai buvę pavyzdinga narė.

Jos netekimą giliai pergyvename. Už jos vėlę meldėmės, bendrai kalbėdamas rožančių, dalyvavome laidotuvėse, užprašė mišias. Kiekvienam susirinkime prisimename mirusias nares.

A. a. V. Sinauskienė pri-

klaušė prie Sv. Onos Draugijos ir daugelį metų buvo pirmininkė. Jai susirgus, draugijos veikla kurį laiką žymiai buvo susilpnėjusi. Priklaušė ir prie Moterų Sąjungos 5-tos kuopos (nuo pirmųjų jos įsikūrimo dienų).

Velionės širdžiai buvo artimos ir mielos Nekaltai Pradėtosios Marijos seselės. Priklaušė prie šių seselių rėmėjų skyriaus ir savo aukomis rėmė jų darbus. Susirgus ilgą laiką buvo seselių globojama. Gausu jų būrys atsilankė į jos laidotuves.

Finansiškai rėmė ir Nukryžiuotojo Jėzaus seselės Brocktone, Mass., taip pat ir pranciškonas Kennebunkporte, Maine, ir marijonas Thompsons, Conn. Besirūpindama kitais, neužmiršo ir savo parapijos reikalų. Buvo Sv. Kazimiero parapijos fondatorė.

Kada Aukščiausiojo buvo jai skirta atsigulti ir ligos patalą, ji laukdavo su ilgesiu, kad vienos ar kitos draugijos narės ją aplankytų. Su skausmu ir džiaugsmo ašarom sutikdavo kiekvieną.

Velionės palaikai buvo pašarvoti Dirso laidotuvių namuose. Juos lankė kunigai, seselės, organizacijų narės. Visi bendra malda reikė velionei paskutinę padėką už jos atliktus gerus darbus šioje žemėje.

Lapkričio 18 a.a. V. Sinauskienės palaikai buvo nulydėti į Sv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kur už jos vėlę buvo aukojamos mišios. Dalyvavo organizacijos, seselės, svečiai kunigai ir gausus būrys parapijiečių. Daugelis jų palydėjo ve-

lionę į amžino poilsio vietą Sv. Jono kapinėse.

Giliai nuliūdę pasiliko du sūnūs, keturios dukterys, dešimt vaikaičių ir aštuoni provaikaičiai.

Staigi mirtis

Dar nespėjus palaidoti a. a. Sinauskienės, žaibo greitumu visas tretininkes pasiekė žinia, kad jų šeimos narės Alekniešės sūnus staiga mirė lapkričio 16, turėdamas 35 m. amžiaus.

Pati Alekniešė, kuris laikas guli Sv. Vincento ligoninėje po įvairių skaudžių nelaimių. Taip motinai nė neteko budėti prie savo sūnaus karsto ir palydėti jo į amžinybę. Sis nepaprastas smūgis prisidėjo dar prie didesnės jos ligos komplikacijos.

Sunku įsivaizduoti, kaip motina, gulėdama ligoninėje, pergyveno netikėtą jauno sūnaus mirtį. Viešpaties keliai nežinomi, ir jo planai nesusekami.

J.M.

LOS ANGELES, CALIF.

Balys ir Elzbieta Barauskai, anksčiau gyvenę Cicero, Ill., persikėlė į Los Angeles nuolatiniame apsigyvenime ir netoli lietuvių bažnyčios nusipirko gražius namus su maudymosi baseinu.

Antanas ir Jadvyga Janušonai, iki šiol gyvenę Chicagoje, persikėlė gyventi į Los Angeles.

Jaunimo Ansamblio tėvų susirinkime išrinktas naujas tėvų komitetas pareigomis pasiskirstė taip: P. Butkys — pirmininkas, J. Zmuidzinienė — išdinininkė, nariai: Kazakevičienė ir C. Tuminas. — L.Z.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojų

Po 100 dol.: A. Kraujalis, Farmingdale, N. Y., K. Miklas, Plainview, N. Y., V. Eidukevičius, Richmond Hill, N. Y.

Po 50 dol.: R. Tinfo, Seaford, N. Y., A. Sadauskas, Farmingdale, N. Y., Giedrė Kumpikaitė, Hollis Hills, N. Y.

Po 25 dol.: A. Barris, F. Kerr, Brooklyn, N. Y., A. Daunys, Syoset, N. Y., P. Kalibat, Island Park, N. Y.

Po 20 dol.: J. Ulenas, Plainview, N. Y., O. Balčiūnienė, Albertson, N. Y.

Po 10 dol.: A. Svilpa, S. Svilpa, Farmingdale, N. Y., J. Kružas, Plainview, N. Y., J. Larnaitis.

Visiems aukojusiems teatlygina Visagalis!

Jamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite donia auksą, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų Aukos siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— JAV LB centro valdyba sąryšyje su lietuvių jūrininko grąžinimu Sovietam, pasiuntė eilę telegramų į Washingtoną. Lapkričio 25 rytą, trečiadienį, telegrama pasiūta v-bės departamentui, reikalaujant paaiškinimo, kodėl nebuvo suteiktos pabėgėlio teisės lietuviui jūrininkui. Telegrama buvo pakartota ir šeštadienio rytą. Trečiadienio vakarą buvo išsiųsta telegrama užsienio reikalų komitetui (Foreign Relations Committee), prašant incidentą iširti. Sekmadienį telegrama buvo išsiųsta viceprezidentui Spiro T. Agnew, prašant surasti kaltininką, padariusį sprendimą, neatitinkantį Amerikos laisvės principų.

— "Laisvo" žurnalas švenčia 50 metų sukaktį. Jubiliejinis numeris išėjo lapkričio 28.

— Jaunimo seminarą jau antrą kartą (lapkričio 7-8) sukvietė Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Stuttgarto apylinkės valdyba. Ji parūpino tam pinigų ir surado salę, perleidama jaunimo sekcijos valdybai suvažiavimo temas ir diskusijų pravedimą. Suvažiavo 35 jaunuoliai. Diskusijom pramatytos trys temos: Vokietijos lietuvių jaunimo veikla, Antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, Ryšiai su Lietuva.

— Kun. A. Trakio pasirašytą protestą prieš Baltijos valstybių okupaciją išspausdino JAV Bažnyčios tarybos New Yorko leidžiamas dokumentacijos periodinis leidinys "Religion in Communist Dominated Areas" nr. 13-16. Ši dokumentą taip pat yra pasirašęs Latvijos liuteronų arkiv. A. Lūsis, estų liuteronų dekanas J. Taul ir E. Rositis.

— L. Šimučio knyga "Amerikos Lietuvių taryba 30-ties metų Lietuvos laisvės kovoje" jau baigiama rinkti. Viso bus apie 500 psl. Veikalas išeis 1971 pradžioje. Leidžia Amerikos Lietuvių taryba, spausdina Draugo spaustuve. Knygoj bus netoli 100 iliustracijų. Knygos pabaigoj bus eilė dokumentinių tekstų anglų kalba.

— Dr. J. Valaitis, Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisijos pirmininkas, ir visa komisija metų gale paskirstys Lietuvių Fondo pelną. Pelnas skirstomas šiuo principu: 50 proc. kultūriniam ir švietimui reikalui per LB Svetimio tarybą, 25 proc. remiantis įvairiais prašymais ir 25 proc. specialios paskirties kūriniams.

— Slidinėjimo stovykla, renčiama lietuvių studentų, vyks nuo š.m. gruodžio 27 iki 1971 sausio 3 Laurentians kalnuose, netoli St. Agathe miesto, Kanadoje.

— Kun. A. Lipniūniui ir inž. A. Sapalui, lietuvių priešnacinės rezistencijos aukom, palaidotom Pucko miesto kapinėse, paminklai bus statomi Lietuvių visuomenės draugijos Slupsko ratelio rūpesčiu. Šie du lietuvių mirė 1945, tuoj po Stuttgarto koncentracijos stovyklos kalinių išvadavimo.

— Lietuvos žurnalo skaitytojais judrūs. Vien per praėjusius metus 740 prenumeratorių pranešė savo adresų pasikeitimus.

— Vydūno vardo stipendijų fondas šiais metais jau paskyrė šimtąją paskolą studijų reikalui. Lėšom teikti išleistas kalėdines atvirutes. Siem atvirutes dovanai sukūrė dail. A. Sutkuvienė ir dail. Val. Ramonis. Dėžutę 6 skirtingų rūšių po 2 atvirutes. Viso 12 atviručių. Kaina 1.50 dol. Stipendijų paskolų ir atviručių reikalų kreiptis į Akademinių Skautų Sąjungos skyrius arba: Vydūnas Youth Fund, Inc. V. Mikūnas, 3425 W. 73rd St. Chicago, Ill. 60629.

Kviečiame talkon!

DARBININKO administracija daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Tuo tarpu DARBININKO skaitytojai gauna laikraštį už 8 dol. Tai pigiausias mūsų laikraštis.

Norint ir toliau už tą kainą mūsų laikraštį išlaikyti, reikia naujų skaitytojų. Jų galima rasti, tik reikia pasiūlyti savo draugams DARBININKĄ užsisakyti.

Kas prisijus 1 dol. su nauju adresu gaus susipažinimui iki šių metų pabaigos. Kas prisijus 6 dol., gaus vienerius metus; už 7 dol. Darbininką gauna šiuos ir 1971 metus.

Kviečiame pasinaudoti šiuo laikinu metų pabaigos papigimimu ir užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba artimiesiems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auksą, kad galėtume suintinėti tiems, kurie nori skaityti, bet nepajėgia užsimokėti.

DARBININKO skaitytojų talka surasti naujų prenumeratorių padės administracijai ilgiau išlaikyti nepakeliant laikraščio kainos. Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1970 ir 1971 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų.

Palengvinti išsiųsti prenumeratą dedama ši atkarpa. Prašome ją užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Užsakau naują DARBININKO prenumeratą kaip kalėdinę dovaną. Laikraštį siuntinėti:

Vardas ir pavardė

Adresas

Laikraštį užsakė

Siunčiu už prenumeratą \$

(Parašas)

AUKŠTAS KRAUJO SPAUDIMAS IR GYVENIMAS SU JUO

(Taša iš praeito nr.)

Virš 10 milijonų žmonių Amerikoje turi aukštą kraujo spaudimą, daugiausia ryšius su senesniu amžiumi ir arterioskleroze. Kas ketvirtas asmuo virš 45 metų amžiaus šiame krašte turi aukštą kraujo spaudimą kaip pasekmę "gero gyvenimo": persivalgymo, persigėrimo, persirūkymo, perdidelės nervinės įtampos ir kovos dėl gyvenimo sėkmės.

Pastovus kraujo spaudimas progresuojamas žaloja inkstus, smegenų kraujagysles ir silpnina širdies raumenis; einama prie širdies ligos. Kai arteriosklerozė apsigyvena širdies koronarinėse arterijose, atsiranda krūtinės skausmai su kulminaciniu punktu — širdies ataka.

"Aukštas kraujas" ne visada reiškia, kad tas žmogus turi ir širdies ligą. Dažnai toks "ho-

DR. HENRIKAS ARMANAS

mo sapiens" jaučiasi gerai ir visai nežino, kad jis turi "aukštą kraują", išskyrus tai, kad skundžiasi kartais galvos skausmais ir nuvargimu, dėl to kaltindamas "šaltį" ar orą.

Kraujo spaudimas didėja su kūno svoriu: riebėjant kiekvienas naujas svaras lašinių reišia naują spaudimą kilometrą, kuriam širdis turi pumpuoti kraują. Be to, riebalai tirština patį kraują, kelia gyslių sklerozę ir sunkina širdies pumpavimo darbą. Todėl visi gydytojai chorą kartoją ir muša būgnus: numesk svorį, susilaikyk rūkų ir garbines savo bei valgyti geriausias maisto priemones. Nutukimas, cukrinė liga ir perdidelis riebalų (cholesterolio ir trigliceridų) plaukiojimas kraujyje yra galvažudžių sindikatas, kuris be jokio pasigailėjimo likviduoja vargšą žmogelį. Emocinė manifestacija — nuolatinis ir pastovus žmogaus konfliktas su savimi ir aplinka — yra to "Murder Incorporated" sindikato vyriausia pagalbinių kė.

Senovėje didelis pilvas buvo sveikatos, gerovės, turto ir garbės simbolis. Taip matome tolimųjų rytų Budas su dideliais apnuogintais pilvais ir riebiais veidais, kaip arbūzais. Caro Rusijoje trečios gildės pirklys (vos tik pradėjęs turtėti biznierių)

turėjo būtinai važiuoti pora arklių, o jo žmona turėjo sverti 180 svarų. Antros gildės pirklys (jau pažengęs turte) turėjo važiuoti trejetu arklių, o jo žmona turėjo sverti ne mažiau 200 svarų. Pirmos gildės pirklys turėjo važiuoti ketvertu arklių, o jo žmona turėjo sverti 250 svarų, ir pats pirklys turėjo 9 mėnesių nėštumo dydžio pilvą ir dėmesiai jį atkreipti aukštinę grandinėle su aukso laikrodžiu, perjuostą per tą pilvą!

Mano brangus ir mielas vyras Stasys Tiknis mirė rugsėjo 23. Dėl ligos anksčiau nesuspėjęs padėkoti, tad bent dabar noriu pareikšti padėką savo, o taip pat ir šeimos vardu. Dėkoja taip pat ir dukra Ona Lapinskienė, atvykusi iš Cleveland, Ohio, ir sūnus Albertas Chizinauskas iš Wailwood, N. J.

Dėkoju visom ir visiems, kurie kokių nors būdu prisidėjo patarnavimu mano vyrą lankydamį ligoje, o vėliau dalyvaudami šermyse ir laidotuviuose, užpašiusiems mišias, pirkusiems gėlių ir t.t.

Reiškiu giliausią padėką mūsų brangiems kunigams, Los Angeles, Calif., Sv. Kazimiero parapijos klebonui prel. J. Kučiniui, kun. dr. A. Olšauskui,

Indijos maharadžų turtas buvo matuojamas jų svoriu. Vienoje svarstyklų pusėje sėdėjo pilvūzas, o kiton pusėn pylė auksa, deimantus ir kitus brangakmenius, kad pasiektų pusiausvyrą: reiškia, juo sunkesnis maharadžas, juo jis turtingesnis ir galingesnis. Dar ir dabar, mūsų laikais, matome daug žmonių, ir mūsų tautiečių tarpe, kurie didžiuliojo savo pilvais, juos glostydami ir paplojami, matyti, norėdami susilyginti su tais rusų pirkliais, Budomis ir maharadžiomis.

Šiandieną storumas ir didelis pilvas nereiškia proto, ga-

PADĖKA

kun. R. Kasponiui, kun. A. Vališkui, kurie vėlonį dažnai lankė ir guodė ligoje, paruošė amžinybei, aukoję mišias bažnyčioje laidotuvių metu; dėkoju už pilną užuogautas pamokslą ir palydėjimą į kapus. Dėkoju laidotuvių įstaigos direktorei M. Hamrock už malonų patarnavimą. Dėkoju už prie karsto pasakytas kalbas: Vycių pirm. J. Čingai, J. Kiškiui, P. Žukauskui, A. Bėkšai. Dėkoju Sv. Vardo Draugijos nariams, nešusiems karstą, dėkoju bažnyčioje solo giedojusiems R. Dabšui, Karolei Dambrauskaitėi Bichnevičienei, dėkoju vargonininkui muzikui Broniui Budriūnui. Dėkoju Tautinių namų šeimnininkei O. Giedienei ir pagalbiniams už puikiai paruoštas šermenų vaišes sugrįžus iš kapinių.

Didžiausia mano padėka už visokeriopą pagalbą: mielai Emilijai Mitkieni, K. Jankauskieni, Olgai Sperauskieni. Dėkoju Žukauskam, Kiškiams, Brazauskam, Bajaliams, Oksams, Bėkšams, Skiriam, Vysniauskam, Grigaliūnui, Grinkevičiams, Karčauskam, Truškauskam, Bandžiuliams, Dabšų šeimai, Bichnevičiams, Dambrauskam, Milerienei ir jos dukrelei, S. Paltui, Svetikam, Sperauskam, V. ir Christy Belchers, Paul ir Hilda Lenockers, giminėms iš toliau — Stanevičių šeimom, Brolienei už brangią auką iš Newark, New Jersey, Yucaipos kaimynams už auką per Rozaliją Janušauskienę ir Stellą Kilpinskiene.

Dėkoju Draugo, Darbininko, Dirvos, Lietuviai Amerikos Vakaruose, Parapijos žinių redakcijom ir Lietuviai radijo valandėlės vadovybei.

Dovanokit, kad neįstengiau visų paminėti. Prašau priimti mano ir šeimos širdingą padėką už viską — užuogautą man likusiai liūdesį ir palydėjusiem a.a. Stasį į amžinybę.

O Tu, mano brangus vyras Stasys, išsėkis gerojo dangaus Tėvo globoje ir lauk mūsų pas Tave ateinant.

— Liūdinti žmona Suzana ir artimieji.

Yucaipa, Calif.

Jonas Bernotas

lios ar turto, bet reiškia žmogaus inteligencijos menkumą ir apsilaidimą. Dabar, juo turtingesnis ir inteligentiškesnis žmogus, juo liesesnis jis atrodo.

Salia kalorijomis turtingo maisto, kaip pvz. riebalai, natrium, sodium, yra kitas faktorius, kuris kelia kraujo spaudimą. Šią elementą randame labai gausiai vartojamoje druskoje, sūriame maiste, svieste, sūriuose (išskyrus lietuvišką sūrį), limonaduose (coca cola, pepsi, 7 up, ginger ale etc.), ice cream, šprotuose, preceliuose, silkėse, ikroje, kremuose, rūkšiuose kopūstuose, potaetoe čipsuose, sriubose, rauginuose agurkuose, visuose konservuotuose produktuose, austre, vėžiuose, kumpiuose ir rūkytose dešrose. Todėl, mielos žmonos ir mamytės, maitindamos save, savo vyrelius ir paugusius vaikus, vartokite labai mažai druskos ir sodos miltelių (baking soda, bicarbonate soda).

Svaiginamieji gėrimai turi labai daug kalorijų ir dėl to kelia svorį. Žmonės, pamėgę "čerkutę", yra nutukę. Alkoholis skatina apetitą ir kelia nuotaiką. Jis paprastai žemina diastolinį kraujo spaudimą, nes išplečia periferines kraujagysles. Dėl to išgėręs žmogus atrodo paraudęs ir "šiltas". Tačiau, alkoholiui pranykus iš kraujo srovės, kraujo spaudimas pradeda kilti dar aukščiau, negu buvo prieš "išgeriant". Todėl žmonėms su padidintu kraujo spaudimu leidžiama "išsigerti" tik retkarčiais ir nedideliais kiekiais.

Tabakas veikia ir nervus ir kraujagysles labai blogai. Priešingai alkoholiui, jis sutraukia kraujagysles. Užsėdėjęs tuojau kraujo spaudimas kyla. Prie to prisideda ir emocinis nervinis spaudimas. Stiprūs rūkytojai paprastai turi aukštą kraujo spaudimą.

Kavos veikimas yra panašus ir alkoholio veikimui. Jis kelia kraujo spaudimą ir greitina pulsą. Žmogus su žemu kraujo spaudimu, išgėręs kavos "ant nakties" (kavos puodukas turi 100-150 mg kafeino), miega normaliai gerai, bet žmogus su pakeltu spaudimu negali užmigti dėl perdidelio širdies plakimo.

Turint hipertensiją, naudingas maistas yra tas, kuris turi savyje daug kalio (potassium), kaip pvz. apelsinai, jų sūnka, bananai, neriebalinė virta mėsa, citrininiai vaisiai ir jų sūnka, ruginė duona, česnakas (išplečia kapiliarus, mažina spazmas, geras žarnų antiseptikas, užmuša kirminus žarnose). Ryžių bei vaisių dieta turi labai mažą druskos, riebalų, cholesterolio ir baltymų. Tokia dieta viena, be vaistų, gražiai numušia aukštą kraujo spaudimą.

(Bus daugiau)

LIETUVISKOS PLOKŠTELĖS

Kipras Petrauskas dainuoja: Saulelė raudona, Prapuoliau, motule, Du broliukai kunigai, Ant marių krantelio, Oi kas sodai do sodeliai, Tris dienas, tris naktis, Dul dul dūdelė, Metų dvidešimt turis. Operų arijos: The Jewess, Eugene Onegin, The Queen of Spades (Tchajkovsky), La Traviata ir Rigoleto (Verdi), Tosca (Puccini). Mono, galima groti ir stereo, kainą 7 dol. Persiuntimui pridedama 50 c.

Aldona Stempuzis, su Stuttgart simfonijos orkestru, vad. D. Lapinski, dainuoja: (Carman-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (Il Trovatore, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix (Orfeo — Gluck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia — Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kainą 6 dol.

Palangos Juzė, ilgo grojimo Hi-Fi nauja plokštelė. Vaidina profesionalai aktoriai žemaičių tarme. RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės, angliškas tekstas S. Makaitytės. Kaina 5 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokioms progom. Teliko tik keiliolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

D. Dolskio įdainuota Cigonės akys, Leisk man, Kariškas vaizdelis. Onyte, einam paokiti, Lie tuvaitė, Sudiev, sudiev ir Aš myliu, fokstrotai, Gegužinė polkutė, Su armonika ir Brazilija — lengva muzika ir Palangos jūroje nuskeno mano meilė. Mono, kainą 5 d.

Pupų dėdės ir dėdienės šokių dainų rinkinys. Anūku, Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliūtės, Merkinės ir Obelių polkos. Sužadėtiniai, Sekminių ir Gardus alutis valsa. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzika. Mono, kainą 5 dol.

Grogame Jums, L.S.T. Korp. Neo-Lithuania, grojant orkestrui, įdainuotaz; Spaudos baltas valsas, Tau tiktai tau (tango), Oi, sudieu, sudieu (valsas), Vievėrys (tango), Bybabalula (liet. tvistas). Orkestrui vadovauja A. Modestas, dainuoja A. Gasparaitis, žodžiai B. Augustinavičiūtės ir kitų. Kaina 7 dol.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria žažuoją, Kurteliai sulioja, Pavasario rytas, Berneli mūsų, Meno daina, Garsus mano Vilnius, Lėkit mintys, Girioj, Čigonai, Udrio daina, Tremtinių ir išvežtųjų giesmė. Stereo galima groti mono, 5 dol.

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido saulėžėlė, Sieneleis radio, Pakelsim vėliavą, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gėsta laužai, Šeriau šeriau, Vėjavaišas. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gaudžia Trimitai. Įgrojo Stuttgart simfonija, Br. Jonušai diriguojant: Gaudžia trimitai, Įžengimas į Vilnių, Ramovėnai žengia, Tai ne miškas šlama, Šeriau žirgelį, Parado maršas, Kur bakažė samanota, Nedėlios ryteli, Plaukia sau laivelis, Saulės pirmyn, Ei pasauli ir Leiskit į Tėvyne. Kaina 6 dol.

Sios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

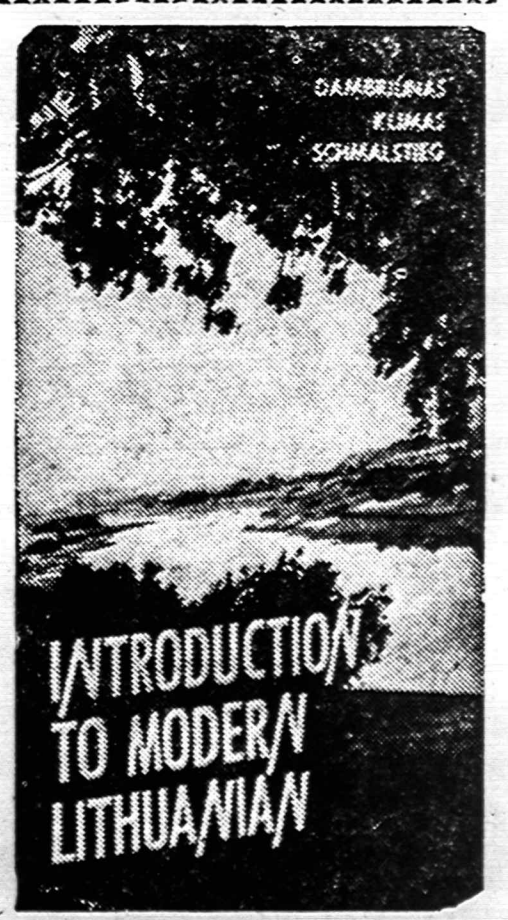
Persiuntimui pridedama 50 centų.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N.Y. 11221

LB Woodhavo apylinkė pagamino ženkliki klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

auksos spalvos rėmuose, baltas vyris raudoname fone. Dydis: 2 1/2 x 2 inč. Galima užsisakyti paštu prisijuniant \$1.00 už ženkliki — DARBININKO administracija, 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y. 11221.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas. A. Klimas ir W.R. Schmalstieg išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn. 479 psl. kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą. Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

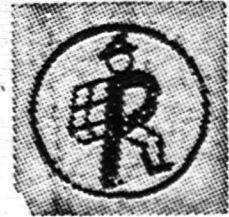
DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N.Y. 11221

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ

ir įvairius USSR kraštus

naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590

(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjais NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tighman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7478

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 15 dol.: J. Saukus, B. klys, N.Y., prel. L. C. Gižinskas, L. D., Detroit, Mich.

10 dol.: kun. J. Yuscavage, Bridgeport, Conn.

9 dol.: J. Bagdonas, Rego Park, N.Y.

Po 7 dol.: J. ir G. Vebra, New Haven, Conn.; P. Vitkus, Spring Valley, N.Y.

Po 5 dol.: kun. dr. J. Prunskis, Chicago, Ill.; kun. A. Račauskas, J. Glušauskas, A. Cergeles, Kunigėlis, Brooklyn, N.Y.; prel. L. J. Mendelis, Baltimore, Md.; kun. T. Palis, Pittsburgh, Calif.; G. Stukas, So. Boston, Mass.; kun. W. Wolkovich, Brockton, Mass.; Zekonis, Aurora, Ill.; P. V. Vyngantas, Great Neck, N.Y.; V. Sidzikauskas, Flushing, N.Y.; J. Gestautas, A. Bertulis, Hot Springs, Ark.; S. Kazakauskas, Richm.

Hill, N.Y.; D. Jasaitis, Mt. Vernon, N.Y.; kun. V. Dabušis, Paterson, N.J.; J. Vazbys, Alpine, N.J.

Po 4 dol.: E. Uselytė, Ridge-wood, N.Y.; dr. S. Zasleikis, Forest Hills, N.Y.; M. Kasperavich, Fair Lawn, N.J.; B. Vyliadas, Union, N.J.; P. Karosas, New Britain, Conn.; A. Cijūnėlis, Brockton, Mass.; A. Leonard, N. Arlington, N.J.; V. A. Bartys, Wanque, N.J.

Po 3 dol.: M. Juodaitis, Union, N.J.; S. Augulis, Paterson, N.J.; J. Sušenė, Elizabeth, N.J.; kun. J. Baltrušas, Esperance, N.Y.; J. Vilpišauskas, Richm. Hill, N.Y.; G. Rannit, Jamaica, N.Y.

Vistems, prie kalendoriaus išlaikų padengimo prisidėjusiems, mėsdiriai dėkojame. Laukiame spaudai paramos ir neatsiliepusių.

Dėkinga DARBININKO Administracija

SPORTAS

SEKMADEINIŲ FUTBOLAS

Ateinanti sekmaadienį pirmą kartą šiame sezone aikštėn išėina pirmenybių rungtynėm mūsų jaunių komanda. Mūsų aikštėje t.y. Kissena Corridor, Flushing L. I. priešininku 11 v. yra College Point SC. Pirmoji komanda ten pat bandys atsigriebti prieš Schwaben SC už pereinamojo laiko pralaimėjimą paskėmė 1:2. Pirmosios komandos pradeda šį kartą jau 2 val., o rezervinės 12:30. Mažučiai šeštadienį 3 val. Brennan Field, Middle Village L. I. žaidžia prieš DSC Brooklyn.

DISPLAY

New factory outlet for double knits polyesters acetates cottons, etc. — first look at newest season fabrics at low factory prices stock contly changing. Mon-Fri. 2pm-8pm, Sat. 11am-3pm. CARNABY MILLS, 25 East Union Ave. East Rutherford, New Jersey — 201-935-0020

AEGEAN ISLES

781 East 31st Street
Off Ave. H & Flatbush Ave.
Tel. 434-7496
Wedding & Banquet catering from 30 to 300 — Seafood, Steaks, Chops, Special Dishes. Open daily exc. Mon.

ROYAL HOUSE FURNISHERS

FINE QUALITY FURNITURE AND APPLIANCES
Late Nite Friday till 9 PM
Use Our Lay-Away Plan
282 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
201-272-8585

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

prima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radio transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daugeliui kitų dalykų... taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Telef. 212-245-7905

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
Brooklyn, N.Y. 11207 — 2947 Fulton St.	647-6576
Brooklyn, N.Y. 11211 — 370 Union Avenue	EV 4-4952
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halsted Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irrington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irrington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue	246-9274
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06519 — 509 Congress Avenue	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Paterson, N.J. — 99 Main Street	274-6400
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
Waterbury, Mass. — 906 Bank Street	PL 6-6766
Worcester, Mass. 01610 — 169 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

H. W. FEMALE

R.N. NURSES — New York State license required. 3-11 shift full and part time for Nursing Home. Nyack Manor Nursing Home — Call: weekdays 914-268-6861

Woman, mature, exp for diverse office duties. Take dictation, type 45-50 words/min.; well versed in filing, billing, good at figures and record keeping. Good start salary. For appointment call Mr. Lagowicz 201-621-9144, LIGHT ELECTRIC CORP. Newark, N.J.

GIRLS! Are you the Right Girl doing the Wrong Job? If you are or were selling cosmetics, detergents, jewelry etc. and find difficulty making \$200-\$400 each week, call us! We have the greatest ground floor, high earnings opportunity for girls in 10 years. We will train and pay you weekly to call on retailers for repeat orders. No competition. N.J. area only. Call (201) 264-0030

Temporary No Fee
JUMPING JOBS —
SKY-HI \$
Stenos - Typists - Clerks
GAL FRIDAY
106 E. 41st St, N.Y.C. 687-7210
25-02 Bridge Plaza So.
LIC RA 9-7220

Sewing Machine Operators pleasant working conditions, Union Shop — lunch room on premises bus from Freeport RR Sta. — 516-868-0800

SECRETARIES
Interesting positions with diversified duties available in various departments. Good typing and stenography and/or dictaphone skills necessary. Must be neat, personable and good details. Many employee benefits. Liberal employee discounts. Convenient to Long Island R.R. Station and Penn Station. Interview hours 9 to 11 and 2 to 4. Apply to Personnel Department 6th floor. Robert Hall Clothes — 333 W. 34th Street New York, N.Y. An equal opportunity Employer. (20304)

Experienced SECRETARY — short-hand, some legal experience helpful 1:30 to 5:30 PM SALARY OPEN — 389-3304

Highland Boulevard, Brooklyn, opposite Lithuanian Cultural Center, one family house for sale. Call tel. 212-495-1400.

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection Repair Station headlights adjustment wheel alignment, motor tune-up & brake service. Shell Bay Ave Mayville, NJ Cape May Court House opp. State Inspection Dep. Sta. 8 AM - 5 PM Closed Sun-Mon. Owned & operated by Mario De Santis. If you want to go "See MARIO". Call 609 465-5607

APOLLO COLLISION
Painting Expert, Collision and Insurance work, Chassis straightening American - Foreign - Sport - Cadillacs. We take pride in our work! 1069 60th Street, Brooklyn, N.Y. Call 438-1247

FREESON
CUSTOM WOODWORK
Cabinet making - Formica work Interior Carpentry
We Take Pride in Our Work
84 Beverly Street Irvington, N.J. Call 201-374-8484

JOHNS
IRON WORKS
Railings - Cellar Doors - Porch Aluminum and General Welder
14 Davis Street East Newark, N.J. Call 201-484-4333

C & J MOVING AND STORAGE
216 Rockaway Ave., Brooklyn, NY We Deal in Flat Rates
LOCAL AND LONG DISTANCE
Licensed and Bonded
Call 342-1555 or 731-6618

HIGHEST PRICES PAID FOR USED FURNITURE
Bric-A-Brac and Antiques LOGA FURNITURE 430 Amsterdam Ave. New York City (bet. 80 and 81st Street) Call 212-874-8650

FLOOR SCRAPING AND REFINISHING
Reasonable Rates
1-CALL WE CLEAN IT ALL
Call 297-8933

PAINTING and SANITATION WORK
ALL WORK GUARANTEED
275 Ridgewood Avenue
Ridgewood, Brooklyn
Call 647-0360

CABEZA'S
TEXACO SERVICE
Open 7 Days a Week
General Auto Repairs
Tires Batteries and Accessories
364 Broadway Newark N.J. Call 201-485-9656

Complete line of SKI EQUIPMENT and APPAREL all name brands — Repairs, Rentals SITZMARK SKI SHOPS 125 E. Central Ave., Pearl River, N.Y. — (914) 735-2277

MEDLEY WAKEUP SERVICE
Can't Depend on your Alarm — Let Medley Awaken You.
Low Rates
• 871-5177 •

BOGDENS GULF SERVICE STATION
Open 7 days a week. General auto repairs and towing service, tires, batteries & accessories. State Hwy. 35 & Sea Girt Ave., Sea Girt, N.J. 201-449-9836

New Standard Auto Body Shop — Collision experts & insurance problems. 512 Elizabeth Ave. East Linden, N.J. 201-486-8770 Bill Daniels

SPECIAL OFFER
ON CHILD PHOTOGRAPHY
One big beautiful Black & White Portrait of your Child taken in your own home only \$5.00 8x10 — Call 857-3180 for appointment.

Yellow Jacket Transmissions open 5 1/2 days a week all work guaranteed. 681 Grove Street Irvington, N.J. Call 201-374-2700

George & Sons Texaco Open 7 days a week, Road service, mechanics on duty all time. 239 Chancellor Ave., Newark, N.J. — Call 201-929-9647

LITCHMORE CONST. CO.
General Alterations and Repairs All Work Guaranteed (Lic. 764048)
We take pride in our work.
733 Utica Ave. Brooklyn, N.Y. Call 212-493-3774

Career Opportunities in CIVIL ENGINEERING

HIGHWAYS (Design, Construction, Maintenance); MATERIALS; SOILS; PHYSICAL RESEARCH; TRAFFIC; STRUCTURES; and TRANSPORTATION PLANNING. NY State residency not required. U.S. Citizenship required. \$13,528 - \$16,243 (6% increase effective 4/1/71). ORAL TEST ONLY. Requirements: Bachelors degree in Engineering. Professional Engineer's license; 1 year of satisfactory engineering experience in the specialty for which the candidate is applying. Write to: Director of Personnel, Box A.

New York State Department of Transportation
Bldg. #5, State Office Campus, Albany, N.Y. 12226
New York State is an Equal Opportunity Employer

H. W. MALE

DIE MAKERS

1st and 2nd Class
Up to \$4.50 per hour for qualified men, overtime, benefits incl Life & Health Insur, dental plan, liberal pension and paid vacation. Air-conditioned factory. Also looking for

MACHINIST

1st and 2nd Class
Apply in person Monday - Saturday
Stewart Stamping Corp.
630 Central Park Avenue
(2 blocks North of Raceway)
Yonkers, New York

"DRIVER" for Parts
to drive around Hicksville, Huntington, Plainville, and Westbury areas. Salary, plus benefits, Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Monday thru Friday. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

STOCK CLERK
To Work in Parts Dept.
For incoming automotive parts. Salary plus fringe benefits in Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Mon. thru Fri. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

Part Time — Full Time Its still great! — XMAS MONEY!
\$500 WEEKLY
Possible in Comm. Car nec. will train. Sell X-pand homes
X-PAND 467-7927
846 Nostrand Ave.

PLANT LABORERS, CHEMICAL MAINTENANCE MAN, 2 Trainees needed immediately: Fine Organics, Inc., 205 Main St., Lodi, N.J.

Cabinet Makers, Wood Finishers — for Finishing Dept., Desk Factory Arnold Furniture Mfg. Inc. 1824 So. 20 St., Irvington, N.J. 201-399-0505

Looking for a "Super-Handyman" — License #6 oil. Living on premises 250 W. 103rd Street. Call UN 4-1900 or apply at address!

TOOL & DIE MAKER, established Watchcase manufacturer offering excellent opportunity for topnotch personnel. Top pay full benefits + guaranteed overtime. Long Island City area adjacent to LIRR - IRT - IND. Call 8:30 AM to 5:30 PM — 212-784-7840.

POLICEMEN

The City of Hartford needs ambitious men between 21 and 34 years old with High School diplomas or its equivalent. Present salary \$155 - \$186, weekly. (Higher salary for those with College preparation and veterans). Must be American citizens. Preferable bi-lingual. Get in touch with Lee Cogswell, Hartford Personnel Dept., 550 Main Street, Hartford, Connecticut or call Telf. 203-566-6240

Exp Lock Setters wanted — steady work on metal handbags frames. Good salary. Call Dave Karron 1958 Pitkin Ave Bklyn NY — 342-1040

PRESSERS with exp only needed! Good pay. — Beewood Contracting Corp. 3867 3rd Avenue, Bronx, Call — 587-4164

OIL BURNER SERVICE MAN experienced. Good pay per call basis. Nassau and Suffolk. Nights. (516) — 261-0703

Experienced TRUCK DRIVERS — familiar Nassau and Suffolk good salary steady also experienced tire warehouse men good salary and steady public service tire 175 Hempstead Avenue, Hempstead, L.I. Call — 516 IV 3-8222

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

DISPLAY

TURNHALL Restaurant & Caterers fine restaurant and catering at reasonable prices for all occasions — weddings, showers, meetings, etc. Dining daily — inviting atmosphere delicious food sensible prices. 44-01 Broadway, Astoria, Qns. 932-9274

Outstanding buy—Dongan Hills all brick 2 new 2 family attached 4 rms, each apartment excellent location near transportation, schools, shopping. Immediate occupancy. Call — 356-3000 8 to 4:30 PM; nites — 442-4265 5 to 8 PM.

F. A. MORALES
FURNITURE STORE
Furniture for the Entire Family Late Nite Monday and Friday.
241 (243) Monroe Street
Passaic, N.J.
201-777-7234

CHRISTMAS — NEW YEAR'S
Hunter House Ski Chalet Dec. 24 to Dec. 27: 4 days, 3 nights, 6 meals — \$65; Dec. 31 to Jan. 3: 4 days, 3 nights, 6 meals — \$65; Package weekends from \$42. Send for free color brochure — Hunter House Ski Chalet, Hunter, N.Y. 518-263-4611

LINCOLN AVE. PET SHOP
Open 7 days a week
A Pet Shop specializing in Birds and Tropical Fish.
281 Lincoln Avenue
Orange, N.J. Call 201-676-7518

IDEAL GIFTS — for Holidays and Everyday: blessed paintings, lucky charms, oils, floral pieces, necklaces & blessed candles. REV. STEVENS 457 W 153 Street New York City. Send for Free Brochure.

GERMAN SHEPHERD-PUPS
Trained dogs AKC big bone beauties black and silver we deliver \$50 and up call 387-3292 or 384-0706 — MONTROSE KENNELS 183 Humboldt Street Brooklyn

CABRINI-ON-THE-HUDSON Home of real hospitality for private or group retreats or quiet relaxation. For information write or call Missionary Sisters of the Sacred Heart West Park, New York 12493, (914) 686-5719

International Florist flowers for all occasions weddings, communions & confirmations. 175 Ferry St., Newark, New Jersey. 201-589-5522

Aluminum Siding 1/2 price! 3 colors, wood, cedar, custom siding and roofing available. Terms & installation (516) 223-5011 — (212) 343-1220

MALE - FEMALE.

HAIR STYLIST preferably European trained, must be clever and experienced. Elegant salon, Syracuse, N.Y. Joseph Hair Stylist, Presidential Plaza, Syracuse, N.Y. Call 315-422-3195 - 3194.

EXPERIENCED OPERATORS
On Mellow and Singer Machines Complete on Dresses
1157 Southern Boulevard, Bronx
Ask for PANCIO
Tele. 212-842-6220

Exp Presser on Sportswear—Three piece skirts, jackets and blouses. Beewood Contracting Corp. 3867 3rd Avenue, Bronx. Call 212-587-4164

UŽ \$329*

Finnair nusius šį pranešimą ir atveš jūsų artimuosius kitą vasarą Jūsų aplankyti

PRANESIMAS PASIŪSTAS PER FINNAIR TRANSATLANTIC TELETYPE KAM — FINNAIR / MASKVA IŠ KO — FINNAIR / NEW YORK PRASOM SUSISIEKTI SU JONU IR ONA PRANAICIAIS IR PRANEŠTI, KAD BILIETAI I JAV IR ATGAL YRA NUPIRKTI PRANO IR JULES ANTANAICIU IS NEW YORKO STOP KELIONE PRASIDES KITĄ VASARĄ STOP PRASOM PALINKĖTI JONUI IR ONAI PRANAICIAIS LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ IR PAGELBETI KELIONES REIKALUOSE STOP

Ar Jūs nenorėtumėt būti tarp pasiūnciančių šį pranešimą savo artimiesiems kaip Naujų Metų dovana? Visa ką Jums reikia atlikti — tai pašaukti mus, aplankyti mus ar savo kelionių agentą.

580 Fifth Ave., New York, N.Y. 10016 • (212) 889-7070

*29-45 dienų turistinė ekskursijos kaina Helsinki-New York-Helsinki gavus valdžios leidimą.

Putting It All Together

The way you put together the educational bits and pieces will make the difference between merely "going to college" and truly gaining an education.

With this in mind, St. Anselm's College has developed a unique program in the liberal arts. The "Integrated Liberal Studies Program" cuts across the lines of traditional academic disciplines and guides the student in his efforts to "put it all together."

Students and faculty worked closely together in developing this new program. Those involved in the course are particularly enthusiastic about it.

"Integrated Liberal Studies" is only one aspect of education at St. Anselm's that might interest you.

Before you make up your mind about which college to attend, perhaps you should inquire about St. Anselm's.

SAINT ANSELM'S COLLEGE

Manchester, New Hampshire 03102

NURSES, R.N's — L.P.N's

FULL TIME STAFF WORK — morning and afternoon
Good Salary and Benefits
Parking on Premises

PORT CHESTER NURSING HOME

1000 High Street Port Chester, N.Y.
(914) 937-1200

Ilgai išliekanti ir atmintina dovana Kalėdom
ENCYCLOPEDIA LITUANICA

361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127 • Tel. (617) 268-7730, Vakare — 282-2759

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios desros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijs: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO LAUKIA NAUJENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židiny 827-9865

Koncertas persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti rengiamas šį sekmadienį, gruodžio 6, Franklin K. Lane mokyklos salėje. Pradžioje pritaikyta žodžių tarsi Tėv. dr. Leonardas Andriejus, O.F.M., pranciškonų vienuolyno viršininkas Brooklyn. Koncerto programą atlieka: solistė Ona Zubavičienė, solistas Benediktas Povilavičius iš Bostono, pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė, Waterburio Sv. Juozapo lietuvių parapijos kvartetas, vadovaujamas kompozitoriaus Aleksandro Aleksio. Visi kviečiami atsilankyti. Koncertą rengia Lietuvių Kat. Religinė Salpa ir Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija.

L. K. Mokslo Akademijos New Yorko Židinio susirinkimas bus gruodžio 13 d. 3 v. popiet dr. A. ir J. Kazickų namuose, 56 Lyncroft Road, New Rochelle, N. Y. Paskaitą skaitys iš Bostono atvykęs dr. Juozas Girnius — Katalikas intelektualas dabarties sąmąsų. Be to, kun. Jaškevičius S. J., pasidalins išspūdziais iš savo mokslinės kelionės, kurią atliko praėjusią vasarą.

LKM Kultūros Draugija turėjo savo susirinkimą lapkričio 29 Kultūros Židinyje. Aptarta eilė aktualių reikalų, paskirta 25 dol. auka Brazilinkų bylai vesti.

Juozas Zaliaduonis, gyvenas Woodhavene, Lietuvių Fondui paaugojo 100 dol. Jį kontaktavo uolus Fondo aukų rinkėjas Antanas Pumputis. Kaip žinia, Lietuvių Fondas ateinančiais metais New Yorke rengia savo metinį suvažiavimą ir skelbia savo vajų. Ta proga bus surengtas ir tradicinis pavasario balius.

Liet. Fronto Bičiulių New Yorko skyriaus susirinkime lapkričio 21 Kultūros Židinyje kun. L. Budreckas įdomiai papasakojo savo kelionės išspūdzius po Lenkiją, Italiją ir Prancūziją. Parodyta ekrane ir paveikslų iš kelionės. Po paskaitos buvo aptarti einamieji bičiulių reikalai. Susirinkimas paskyrė 50 dol. Tautos Fondo reikalui paremti. Susirinkimas baigtas kavute.

Irena Sandanavičiūtė-Merlino, kuri ištėkėjusi gyvena Romoje, Italijoje, lapkričio 26 susilaukė pirmgimio sūnaus, kurio vardas Jonas Antanas Algimantas.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijos. Dežutė su 12 kortelių religiniais arba tautiniais motyvais su lietuviškais paveikimais su persiuntimu 1 dol. 12 meniškų tautiškaus motyvais pieštų kortelių 2 dol. Prašom laiku užsisakyti, kad laiku galėtumėt išsiųsti.

TAUTINIO GEDULO DIENA

Amerikos lietuviai gruodžio 6 skelbia Amerikoje tautinio gedulo dieną — A. Day of National Mourning, nes su lietuvių jūrininko išdavimu mirė dalis Amerikos laisvių.

Lietuviai kviečiami organizuoti specialias pamaldas, susirinkimus ir sukviešti savo vietovių plačią visuomenę.

New Yorke šv. Patriko katedroje 3 v. popiet specialias pamaldas koncelebruos 7 kunigai, pamokslą pasakys kun. F. Ruggles — Raugalas.

SVEČIAS IŠ BRAZILIJOS

Redakcijoje lankėsi svečias iš Brazilijos — chem. inž. Antanas Stonis, lydimas J. Giedraičio. Jie abu raseiškai.

A. Stonis yra popieriaus ir celulozės specialistas. Brazilijoje jis dirbo 1949-1958, Meksikoje 1958-60, Čilėje 1960-66 pastatė didelę fabriką. Nuo 1966 vėl grįžo į Braziliją, kur Suzano, Sao Paulo, yra fabriko techninis direktorius ir drauge kito fabriko projektuotojas ir vykdytojas.

Užpildamas mašinas, jis daug važinėja po įvairius kraštus. Amerikoje buvo net 15 kartų. Taip pat lankėsi Kanadoje, Prancūzijoje, Italijoje, Suomijoje, Švedijoje ir k.

Įvairiuose moksliniuose suvažiavimuose jis dažnai daro pranešimus iš savo srities, taip pat skaito paskaitas Sao Paulo universitete postgraduate studentams.

Lankydamas Darbininką, jis administracijoje nusipirko daug plokštelių.

Inž. Antanas Stonis

Dėmesio visiem! Ateina šventės, ir ta proga turime šveicariškų laikrodžių, vyriškų ir moteriškų, visiem skoniams. Taip pat labai prieinamos kainos, yra net už 16 dol. Visi garantuoti ir peržiūrėti. Taip pat priimu laikrodžius pataisyti. Kreiptis į laikrodininką Stasį Citvarą: tel. 846-3648.

LIETUVOS VYČIAI ORGANIZUOJA PAMALDAS UŽ ISDUOTĄJĮ

Lietuvos vyčiai visada jautriai atsiliepė į skubius lietuviškus reikalus. Kiek jie pasiuntė laiškų, telegramų valdžios žmonėms, informavo spaudą, kalbėjosi su senatoriais, kongresmanais.

Ir šis tragiškas įvykis, kada buvo išduotas jūreivis Simonas Grudžė, giliai sujaudino Lietuvos vyčius.

Lietuvos vyčių centro valdyba visoje Amerikoje organizuoja pamaldas. Tai bus susikaučimo ir tylos protestas prieš įvykdytą smurtą. Į pamaldas kviečiamos visos lietuviškos organizacijos su vėliavomis, taip pat bus pakviesti ir amerikiečių atstovai, laikraštininkai, televizijos žmonės.

Pirmosios tokios pamaldos bus šį sekmadienį, gruodžio 6, Sv. Petro ir Povilo bažnyčioje Elizabeth, N. J. Pamaldų pradžia 11 val. Visi kviečiami dalyvauti.

Darbininkas kitą savaitę dėl Marijos Nekalto Prasidėjimo šventės išeis tik vieną kartą — trečiadienį.

Antradienį yra Marijos Nekalto Prasidėjimo šventė. Tą dieną katalikai privalo išklausti mišias.

L.M.K.F. New Yorko klubo susirinkimas bus gruodžio 9, trečiadienį, 7:30 v.v. pas klubo pirmininkę P. Ivašauskiene, 85-40 104 St., Richmond Hill, N. Y. Jadvyga Matulaitienė kalbės apie tautinius šokus.

IŠ LIET. BENDRUOMENES VEIKLOS

JAV LB centro valdyba tarybos patvirtinta. Tarybos narių buvo atsiųsta laisvųjų, 42 balsavo už pristatytą valdybą.

Naujoji valdyba perima pareigas gruodžio 6. Iš Philadelphia ir Chicago vyksta pirmieji. Algimantas Gečys, Juozas Gaila, parengimų vadovė Aušra Zerr-Maciulaitė. Ten bus bendras posėdis su senąją centro valdybą, su tarybos prezidentu, su Chicago apygardos valdyba ir kitais LB darbuotojais.

Kitą LB tarybos sesija šaukiama sausio 16-17 Philadelphiaje.

Flatbush sekcijai parduodamas dviejų šeimų namas, kuris yra moderniškai įrengtas. 220 vol. elektra, gražus daržas ir aplinka. Kaina — 29 tūkstančiai. Informacijai tel. ES 6-84 15. Neatsakant pirmuoju, skambinti ES 6-5546.

Ieškau giminių: Onos Patriubavičiūtės — Kepežinskių ir jos sūnų: Antano ir Simono. Kas žinotų, prašom rašyti: Mr. F. Dubickas, 2869 Atlantic Av., Brooklyn, N. Y. 11207.

Prisidėkit prie revoliucijos! KOSCOT — Mink Oil Cosmetics (kaip skelbiama televizijoje). Pelnys \$\$\$\$ savo laisvalaikiais. Lavinimas veltui. Skambinkit Karli Justs (516) 485-3745.

Darbininko menišką kalendorių 1971 metams skaitytojai gavo šiomis dienomis. Kas nori kalendorių gauti didesnę kiekį, prašom kreiptis į Darbininko administraciją. Už kalendorių visai skaitytojai prašomi spaudai paremti prisijungti bent po 1 dol. Už paramą Darbininko administracija iš anksto dėkoja. Ta pačia proga visi kviečiami surasti naujų skaitytojų, kuriems duodamas didelis pagiginimas. Žiūrėkit skelbimą — Kviečiam talkon!

Darbininko skaitytojai kviečiami atsiųsti adresus kaimynų, kurie Darbininko neskaity. Administracija jiems pasiūlys laikraštį susipažinti. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Romas Kezys (k.) po demonstracijos New Yorke kalbasi su spaudos ir televizijos atstovais apie lietuvių jūrininko išdavimą. R. Kezys yra pirmininkas specialaus komiteto, kuris rūpinasi išdavimo bylos reikalais. Nuotr. R. Kistellius

KARIUOMENĖS MINEJIME programą atliko moterys

Maspatho lietuvių parapijos salėje lapkričio 28, šeštadienį, prisimintas Lietuvos kariuomenės atkūrimas, kurį surengė veteranų Ramovės skyrius. Pradėta su vėliavų įnešimu, himnais. Žodį tarė ramovėnų pirmininkas J. Klivečka. Jis pristatė vakaro vedėją Vacį Butkį, ramovėnų kultūros reikalų vadovą.

Svečio žodis

Paprastai tokiuose minėjimuose pasakomos kalbos. Surandamas kalbėtojas, kuris rėžia "iš peties". Be kokių 45 minučių jis nesitrukia nuo scenos.

Si kartą rengėjai, lyg nusijausdami, kad tai visa padobė, kalbėtojo paiešką iš gretimos parapijos — iš Philadelphiajos. Ir jis neapvykę. Priešingai, jis susilaukė nuosirdžių nuo scenos publikos plojimų, nes jo kalba tęsėsi vos 15 minučių. Tas kalbėtojas buvo Balyš Raugas, karininkas, visuomenininkas. Jis palietė ir nepriklausomybės karus ir ypatingai išskėlė Lietuvos partizanų ir visų kovotojų, kurie dirba Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Meninė programa

Ieškodami pajavairinimo, rengėjai sudarė ir meninę programą, kuri pasižymėjo savo geru lygiu ir skoniu. Programą atliko tik moterys — tai buvo Žibuoklių sekstetas ir solistė Irena Stankūnaitė.

Solistė Irena Stankūnaitė šį vakarą buvo ypatingai geroje formoje. Jos balsas laisvas ir gražus ir jautrus visiem perėjimams, interpretacijoms. Jis išskverbė į klausytoją ir jį pagausina.

Siam vakarui ji buvo pasirinkusi tokį repertuarą: Mano tėviskėlė — Mikulskio-Stankūno, Aš augau — St. Simkaus, Žvaigždutė — B. Dvariono, Aš kalneliais — J. Stankūno, Nemunėlis — J. Stankūno; antroje dalyje — Kaip svajinė.

Advokatas Antanas J. Savelskis praneša naują savo adresą: 87-26 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. TW 7-3061 (namų), 441-1182 (įstaigos).

Moteris ieško darbo šeimai, gali šeiminkauti ir namų darbus atlikti. Pageidautina gyventi vietoj. Skambinti (201) 387-0362.

Lietuvė šeiminkė ieško vietos. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vakaro tel. (212) 782-3347.

Richmond Hill šiaurinėje dalyje, prie parko, parduodamas dviejų šeimų namas, du butai po 5 kambarius ir trys užbaigti kambariai su patogumais palėpė, dvi su puse vonios, garažas dviem automobiliams, privatus įvažiavimas, namas geram stovy. Kaina 39,900 dolerių. Skambinti Park Lane Real Estate VI 7-5471.

ga — iš op. Romeo ir Julija — Gounod, Vizija (baladė) — Sjöberg, Si, mi chiamo Mimi — iš op. La Bohema — Puccini, Saper Vorreste — iš op. Kaukių balius — Verdi.

Bisui pasirinko gražią kolo-raturinę dainą. Kaip ir visada — akomponavo solistės tėvelis kompozitorius Juozas Stankūnas.

Žibuoklių sekstetas pademonstravo savo vokalinį sugebėjimą. Jų pasirinktas repertuaras pareikalavo iš dainininkių ir gero muzikalumo ir susiklausymo, kuris pasiekiamas tik darbu. Žibuoklės dirba ir kiekvieną dainą interpretuoja visu nuširdumu bei rimtumu. Jom sumaniai vadovauja Liudas Stukas, muzikas ir kompozitorius.

Žibuoklės padainavo: Lieptas — A. Bražinsko, Už mėlynų marių — L. Stuko, Nemunas V. Paltanavičiaus, Kareivėliai — A. Bražinsko, antroje dalyje — Ruduo — Chopin, Sesutėlės — M. Petrausko, Mano karžygiai — iš op. Cukrinis avinėlis — O. Strausso, solo dainavo Genovaitė Mazurienė; Galėjau šokti per naktį iš operetės Gražuolės damos — muz. F. Loewe, solo dainavo Edna Rynkevičienė.

Paskutinę dainą bisavo. Sekstetą sudaro: Loretta Stukienė, Bronė Venskienė, Genovaitė.

Milijonai laukia paveldėtojų. Lietuvi, drausk savo gvybę Lietuvių R. Katalikų Susivienijime, kame yra įvesti moderniški apdraudos planai suaugusiems ir jaunumečiams.

Nariai gauna palengvintomis sąlygomis namų pirmūmą paskolas.

Dabar yra geriausia proga apsidrausti.

Savi pas savuosius.

Telefonas MI 7-6637.

Direktorius Bronius Bobelis.

Darbininko spaudos kioskas su naujom knygom, muzikos plokštelėm ir kalėdiniais atvirukais pakviestas į persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai prisiminti skirtą koncertą, kuris įvyks Franklin K. Lane mokyklos salėj gruodžio 6. Prieškalėdiniame laikotarpy tai gera proga įsigyti dovanom lietuvišką knygą ar plokštelę. Bus galima užmokėti ir Darbininko prenumeratą.

Kitataučiai geriausia dovana Kalėdų proga tik už 3 dol. Vytautas the Great Grand Duke of Lithuania by Dr. J. Končus. Awakening Lithuania by Dr. Jack J. Stukas. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Visi kviečiami protestuoti

Visi lietuviai prašomi rašyti trumpus laiškus ar siųsti telegramas Amerikos prezidentui, transportacijos sekretoriui, valstybės sekretoriui, savo senatoriam ir kongresmanam, reikalaujant, kad admiralas W. B. Ellis, krantų apsaugos kapitonas Brown ir laivo kapitonas Eustis, kurie atidavė rusams jūrininką — radistą, kuris buvo Amerikos laive ir Amerikos teritorijoje ir net leido taip žiauriai sumušti, kad jie būtų pašalinti iš pareigų ir perduoti teisimui už žmonių teisių deklaracijos sulaužymą ir leidimą jų aki-vaizdoje mušti ir kankinti žmogų, o taip pat išduoti mirčiai.

Bostone yra susitvėręs "Žmogaus teisėms ginti komitetas", angliškai "Citizens Concerned for Human Rights", tuo vardu yra atidaryta einamoji sąskaita National Shawmut Banke, Bostone. Sąskaitos Nr. 045-873-2. Aukos reikalingos tos bylos vedimui. Aukos siųsti nurodytam bankui ir nurodyta sąskaita.

Demonstracijos Bostone

Coast Guard įstaiga Bostone, kur yra admiralas Ellis įstaiga, bus piketuojama tol, kol jis bus pašalintas iš pareigų. Šį šeštadienį, gruodžio 5 d. 1:30 val. popietu ten vėl vyks demonstracija. Amerikos televizijos stotys pakartotinai rodo tas buvusias praėjusią šeštadienį demonstracijas, o laikraščiai jau antra savaitė rašo apie šį reikalą. Kas svarbiausia, kad šiam reikalui Bostone vadovauja jauni žmonės daugumoje studentai. Jie įtraukia ir amerikiečius. Tai labai svarbu.

Po programos vyko šokiai, kuriem grojo Gutauskų orkestras. Veikė bufetas, vyko loterijos. Vakaras praėjo gražioje nuotaikoje. Ramovėnų valdybą šiais metais sudaro: pirm. Jonas Klivečka, vicepirm. Eugenijus Noakas, sekretorius Jurgis Sirge-das, kultūrinių reikalų vadovas — Vacys Butkys. (p.j.)

Siam reikalui visuose Amerikos didesniuose miestuose reikia sudaryti komitetus, kurie organizuotų tų laiškų ar telegramų rašymą, nes šiaip žmonės yra nepasirinkę.

Bostone tuo reikalu galima skambinti telefonu Nr. 843-2864, ten pataras kur siųsti laiškus ir telegramas.

A + A

Marijai Ladavičienei

mirus, seserį Janiną Maurutiene, dukrą Haliną Montvilienę bei kitas gimines nuosirdžiai užjaučia

N.Y. ir N.J. Lietuvių Dantų Gydytojų Draugija

A + A.

Marijai Ladavičienei

mirus, jis dukterį dr. Haliną, žentą Jurgį Montvilus ir artimuosius gilaus liūdesio valandoje nuosirdžiai užjaučia

Marina ir Zigmars RAULINAIČIAI

A + A

Marijai Ladavičienei

mirus, dukrai dr. Halinai ir p. Jurgiui Montvilams bei jų sūnui su šeima nuosirdžiai užjaučia reiškia

Mara ir Vytautas VYGANTAI

A + A

Marijai Ladavičienei

mirus, jos dukrą dr. Haliną, žentą Jurgį ir anūką Vidą Montvilus širdingai užjaučiame.

K. K. VAITAIČIAI

KONCERTAS

PERSEKIOJAMAI BAZNYCIAI LIETUVOJE PAMINėti

sekmadienį, gruodžio 6

5 val. p.p.

FRANKLIN K. LANE MOKYKLOS SALEJE
Jamaica Ave. ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y.

Koncerto programą išpildys:

solistė **ONA ZUBAVIČIENE**
solistas **BENEDIKTAS POVILAVIČIUS**
pianistė **JULIJA RAJAUSKAITĖ-PETRAUSKIENE**
VYRŲ KVARTETAS IS WATERBURIO
— vad. **ALEKSANDRAS ALEKSIUS**

Įėjimo auka \$3.00, \$2.00 ir \$1.00 jaunimui
Pelnas skiriamas Bažnyčiai Lietuvoje paremti

Rengėjai:

Lietuvių Katalikų Religinė Salpa
Liet. Kat. Moterų Kultūros D-jų